SOUTH AFRICAN PUBLIC LIBRARY
5 JUN 1950

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 22—Vol. XLVIII FRIDAY, 2ND JUNE, 1950. Registered at the G.P.O. as a Newspaper. [PRICE: FOUR PENCE

★ ★ ★

To the dumb, languishing and the stupified
must we give voice;
These hearts, wilted, withered and broken must be
galvanised with new hope;
Beckoning them we must exhort,
Lift up your heads this very instant and stand united,

They before whom you quake in fear, quake more
than you in their guilt,
They will take to their heels the moment you
are aroused!

★ ★ ★

JAYBEE SILK HOUSE

(FORMERLY THE JAPAN BAZAAR)

JOHANNESBURG'S FAMOUS SAREE HOUSE

45" Wide COLOURED GEORGETTE. Superior Quality. In following shades:

Pink, Salmon, Saxe, Royal, White, Emerald, Red, Purple Wine, Maroon, Black, Orange, Lemon, Petunia. Ideal for Sarees. Yd. 7/11.

—o—

45" SUEDE SILK, White, Pink, Sky. Per yd. 7/11.

—o—

JUST ARRIVED!

45" wide TINSEL GEORGETTE. All Shades. Per yd. 15/-

SAMPLES ON REQUEST.

—o—

FOR BLOUSES

SWISS EMBROIDERED GEORGETTE, 36" per yd. 12/6

VELVET.

44" Chenile Georgette in all latest Shades

Suitable For Sarees.

Per yd. 22/6

EMBROIDERED GEORGETTE SAREES. In all leading shades. Now reduced to £4/10/0- each.

—o—

EMBROIDERED SUEDE SILK SAREES. Attractive Embroidery. Special price £4/4/0. each.

—o—

GEORGETTE JARI WORK SAREES, with attractive wide borders in all shades. Reduced to £6/10/0- each.

—o—

GEORGETTE HEAVY JARI WORK SAREES, with Jari work borders n all shades, £12/12/0 each.

MEN'S PURE SILK SHIRTS.

Cream. Collar Attached.

All Sizes. 27/3 each.

FANCY TINSEL SAREE BORDERS In Latest Designs & Colourings 8 yds. to a piece From 25/- To 50/- per piece.

SAREES

★

Printed Voile Sarees. In Latest Designs. Pink, White & Blue Ground.

5 yds. lengths. 25 - each

6 yds. lengths. 30,- each

Phone 33-6229. —— 39a MARKET STREET, JOHANNESBURG. —— P. O. Box 5169

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel Elgin De Luxe in Solid Gold and Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins in Gold Filled Cases.

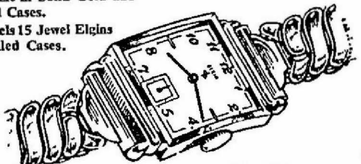

WITH THE NEW MIRACLE DURA-POWER MAINSPRING.

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.

COR. ELOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG

જોઇએ છે
હાડકા

તમારાં સ્ટેશન કે સાઈડીંગે
પહોંચતા કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ કીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું

વધુ વિગતો માટે લખો:

THE

BULLBRAND FERTILIZERS LTD.

SARNIA NATAL.

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion'
Phoenix, Natal.

Are You a subscriber of 'Indian Opinion'

If not, Why not?

PHONE 33-2651

MASTER BROS.

Manufacturers of Ladies and Girls Straw and Felt Hats

Wholesale Merchants and Direct Importers.

House For Keen Cash Prices.

33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ

હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેક્ટ ઈમ્પોર્ટર્સ.

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન રગ્સ, બ્લાન્કેટસ—બેબી બાળકો માટે જાત જાતનો માલ—તેમજ ક્રેપડીછીન જ્યોરજેટ સાડીઓ વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ
ફોન
૩૩—૨૬૫૧

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 21429.

P. HARGOVAN & CO.
(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

15 & 17, Cross Street,
DURBAN.

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General Commission Agents

10 Peking Road, Kawoon, HONG KONG.

Special attention is paid to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.

MANAGING DIRECTOR: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary and Criminal Investigation Department, S. A. Police.
Manager: MINDEN PLUMLEY, ex Hendon Police College and Criminal Investigation Department, New Scotland Yard, London.
Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out In Strictest Confidence.
11/12 Pasteur Chambers, Jeppe Street; P.O Box 5199, Johannesburg.
'Phones:—Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-I-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 9d., 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 149

THE
NEW INDIA ASSURANCE
—COMPANY LIMITED.—

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry, Motor Bus, Plate Glass, Workmen's Compensation, Etc. Etc.

આ હીંદી વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, આગ, મોટર કાર મોટર લોરી; મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કામદારોને લગતા વીમાઓ, સાચવટ વીગેરે દરેક જાતના વીમાઓ ઉતરાવી શકાય છે. હીંદી કંપનીને ઉપજન આપવું એ દરેક હીંદીની ફરજ છે.

Natal Office:
"NATVAR MANSION"
74, Victoria Street,
DURBAN.
Telephone 25845. P. O. Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Digonal Street,
JOHANNESBURG
Telephone 33-4478
Tel Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHOY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

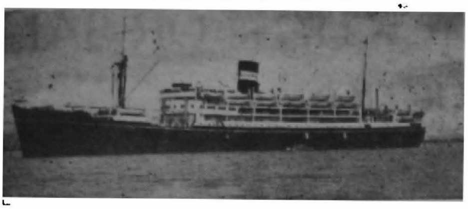

B. I. S. N. Co. Ltd.

Announce the re-introduction of direct calls at Karachi. S.S. Karanja due 30th June. Sailing for Bombay via Karachi on 5th July

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£66—0—0
Second "	"	"	"	45—0—0
Inter-Class	"	"	"	30—0—0
Unberthed (Deck) without food				18—15—0

Muslim Special Food £10—17—6 Ordinary Food £4—15—0
Hindu Special Food £10—0—0 Ordinary Food £4—2—0

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS [PTY] LTD.

390 PINE STREET — — DURBAN.

શરબતે-ફોલાદ

ખુન! તાજું તંદુરસ્ત ખુન !!

શરબતે-ફોલાદ આ દવા તાઝા ખુનનો ખજાનો છે. આ દવા પેટમ જતાંજ તાજુ ખુન પેદા કરે છે. શરીરના દરેક ભાગને તાકાત આપે છે. પાચન શકિત સુધારે છે, અને ભુખ ખુબ લગાડે છે. મરદાની શકિતમાં વધારો કરે છે. લીવરની ખરાબીને તરતજ મટાડે છે. વાયુ—ગેસ થતો તરતજ અટકાવે છે, છાતીની જલન ખાટા એડકારને નાબુદ કરે છે, અને તાજુ લોહી પેદા કરે છે.

આ દવા હાથ પગ અને શરીરની સુકતે નબળાઇને તરતજ દુર કરી નવું જોમ લાવી ચહેરાને તેજસ્વી બનાવે છે. ઓરત મરદ અને બાળકો માટે આ દવા એક સરખી ઉપયોગી છે. આ એક લાજવાબ જનરલ ટોનીક છે.

એક બોતલ શરબતે-ફોલાદની કીમત સી. ૧૨-૬

મળવાનું ઠેકાણુ :—

Unan Health Institute,

P. O. Box 1169,

DURBAN.

DUFF'S ROAD TOWNSHIP.

Good road, ½ acre Lots are selling fast in this lovely area within easy rail transport of Durban, 10 miles from City Hall. Buy now and save.

ALSO FOR SALE:

The homestead, containing 8 rooms, 2 bathrooms (one white tiled) small office, hot water system, wide verandahs. With kitchen block of 3 rooms suitable for conversion to 6 rooms, and detached rooms. £3,500. Also offered, separately or together, cottage and various outbuildings.

ALL ON EASY TERMS

Voysey, Boshoff

—&—

Co. (Pty.) Ltd.

291, Smith Street, Phone 28954

Tear off here and post to
VOYSEY, BOSHOFF & CO. (PTY.) LTD.
291, Smith Street, Durban.

I am interested in the Duffs Road sites and would like to have a plan of the Township. (Please print)

NAME...

ADDRESS...

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજરઃ મણીભાઈ લાલુભાઇ કાદીપોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ઘીની તેમજ ચોખા ઘેવા, મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

અમારૂં વખણાએલું સુરતી ભુસું સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ, ભજીઆ, પાતરા વિગેરે દરરોજ તાજાં બનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,

34 President Street Corner Diagonal St., Johannesburg

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોરડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ સાઈડ'બોડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશ તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG

PHONE 33-4691. BOX 2526.

INDIAN OPINION

Founded by
·MAHATMA GANDHI·
·IN 1903·

No. 22—Vol.-XLVIII. FRIDAY, 2ND JUNE, 1950 Registered at the G.P.O. as a Newspaper. Price: FOUR PENCE

Advice To Be Heeded

THE South African Indian Congress has had some advice given by the 'Natal Witness,' which needs, not be brushed aside, but to be seriously taken to heart. Our contemporary has taken exception, very rightly, we think, to the wording of the statement issued by Dr. G. M. Naicker, President of the South African Indian Congress, asking the United Nations to outlaw the Malan Government from the family of the democratic nations, and, in effect, states that there is nothing to be gained and much to lose by the use of strong language; for it may alienate the sympathies of many European South Africans and it may well irritate the Government into yet more repressive and coercive measures.

Of course there is no doubt about the fact that if the present Government would have dared to do to those on whose votes they depend upon, what they are callously doing to the non-Europeans, there would have been no wordy war but actual bloodshed on a large scale. And nothing can be more outrageous than the insult the South African Government have hurled at the Government of India and the whole Indian nation, by breaking faith and by virtually outlawing the Indians residing in this country. Much as we would believe we are South Africans, the South African Government are insistent in refusing to accept us as such. Indeed the provocation on their part has been so great as to exhaust the patience of even the coolest person on earth.

But even so, we can ill-afford to lose patience in the midst of the intensest provocation. It would be inexpedient to do so; and for us, who claim to follow the principles of non-violence in our struggle, to lose patience at any time or under any circumstances is a violation of those principles.

We regret to have to confess that there have been many statements by the Congress, the language of which, we have never been able to pursuade ourselves to subscribe to. But, on the other hand, might we not perhaps crave the indulgence of our sincere critics to make some allowance for the lack of proper knowledge of the English language, which after all is foreign to us. It is, largely that, we believe, that accounts for many words unconsciously inappropriately used. But, nevertheless, it is most essential, particularly for those holding responsible positions, to understand that they can never be too careful in the language they use, both in speaking and in writing. Thoughtless or improper use of even a word may do incalculable harm to our cause. It never pays to overstate our case or to use extravagant language merely to vent our wrath and which otherwise serves no good purpose. We must be very grateful to the 'Natal Witness' for the advice it has given us. We should take it in good spirit and sincerely endeavour to follow it. Those who are at the helm should remember that they do not speak for themselves but for the thousands of people they represent and every word or deed of their's may make or mar the future of those thousands.

Having said this much to our own people, might we, in passing, suggest to our contemporary, that there can be no more appropriate time for it to condemn as strongly the outrageous act of the present Government, as it has very rightly condemned the method of approach of the Congress. The non-Europeans, we need hardly say, are in need of all the moral sympathy and support that the right-thinking Europeans of South Africa can give them and if ever there was a time to speak out the truth fearlessly and courageously, the present is undoubtedly *the* time. Furthermore, though we have some excuse for blundering in the use of provocative terms in the English language, when one peruses the forum columns of the daily papers, one often wonders, how any responsible editor could allow such stuff to be published. And who can deny, that such acts as those are more responsible, than anything else, for the coming into existence of the Group Areas Bill. Ours is after all the cry of agony of the wounds inflicted by such acts. What is required is something to soothe those wounds, not rebukes and threats that if we squeal we shall have further wounds inflicted on us

A PERSONAL NOTE

(MANILAL GANDHI)

LAST Sunday evening, after the very fine meeting of all non-Europeans, at the Nicol Square, to protest against the high-handed manner in which the present Government were rushing through Parliament, the most obnoxious Group Areas Bill, a social was given in honour of Dr. Moroka, President of the African National Congress and Dr. Dadoo, President of the Transvaal Indian Congress. I must admit that both the occasions were unique in the history of the non-Europeans in South Africa and gave one the hope, that at last the time had come, when the non-Europeans could all unite together and speak with one voice and show a real united front to the oppressive and insulting measures introduced by the Government. It did really give one a ray of hope of a brighter future for our people in South Africa.

I was one of the honoured invitees to this social, where there was a large mixed gathering of Indians, Africans, Coloureds and Europeans. When I was called upon to speak, I began by paying a compliment to Dr. Moroka for the things he had said that after-

noon and to others for what they had said that afternoon and also at the function in question, and went on to say, that there was a time when I was rather pessimistic about our achieving a non-European united front but as the saying went, "Adversity makes strange bed fellows" the Government's oppressive measures were fast bringing the non-Europeans together in a bond of friendship, which indeed was a very auspicious sign. I went on further to say, that we were in for terribly hard times and leaders in the past had not served the people as they should have done, but, that the time had now come when we must have leaders of character. Of course when I speak I am always introspecting, and the words I utter are as much applicable to me as those to whom I am addressing them. But there was considerable resentment from a section of the gathering, and I was vertually shouted down and was not able to speak much further. This behaviour did give one the impression that those who were resentful had fitted the cap on themselves. I had made a general statement and had made it quite clear that I did not mean to cast any reflection on anyone in particular. I sought to bring out the point that in the present struggle, which was going to be the most difficult one, calling for the supremest sacrifice on the part of the non-Europeans, we, who believed in non-violence and discarded military armaments had to fit ourselves with spiritual armaments and that much depended on the leaders, who were to lead the people; that they must be men of sterling character, which would command the immediate respect of all. But somehow this language seemed strange to the gathering and I was complimented with abuse by the speaker who moved a vote of thanks. I am saying this not as a complaint but to make my position quite clear. I must say that I am conscious of the great part I have to play in the present drama and I know I can never play it unless I have faith in God and am true to Him and true to the people I serve. But before I can serve others I must fit myelf by being pure in body, mind and soul and bear no ill-will even to my enemy. Man is full of frailties. He can overcome them only by fighting them. In order to do that he must be constantly awake and watchful and to be truthful and sincere in his attempt with an undying faith in God. I do believe that a leader has a much greater task to perform than those whom he endeavours to lead. He has to undergo greater sacrifices and work in a spirit of renunciation of all the worldly pleasures. I am not ashamed therefore, to repeat, not once but over and over again, that in the colossal task we have before us, we must have leaders of character and they must ever be watchful and wakeful to the enemies within themselves. For unless we can conquer them we shall never be able to conquer those without.

NOTES

Guillotine Motion

Referring to the Prime Minister's guillotine motion on the debate on the Group Areas Bill, Mr. J. G. N. Strauss, of the United Party, reminded the House of the Prime Minister's attitude on the introduction of the guillotine in 1940. On that occasion Dr. Malan had described the guillotine motion "as a gangster thing." It was also on that occasion that Dr. Malan accused General Smuts of being a White Chaka (a Zulu ruler considered to be very cruel) for introducing the guillotine on the War Measures Bill during the time of emergency. Mr. J. J. Serfontein, the Government chief Whip, let the cat out of the bag when he said that the Group Areas Bill was introduced by the Government for political reasons. The United Party members referred to this but when it was rubbed in later some Government members denied that Mr. Serfontein had used those words.

Points To Justify Bill

In introducing the second reading of the Group Areas Bill, in the House of Assembly, the only point made by the Minister of the Interior, to justify the introduction of the obnoxious Bill, was that some Coloureds and some Malays had expressed their desire to live among their own groups in areas separate from the other non-Europeans. The other point he made was that of the findings of the joint committees—the Asiatic Land Tenure Laws Amendments Committee and the Land Tenure Act Amendments Committee—that investigated land tenure. These committees were not seeking to find whether there was any justification for such a Bill or what the views of the people concerned were. They only sought to find how stricter the laws could be made. The people concerned have made their voice heard in no uncertain terms throughout the Union and that voice is unanimously opposed to the Bill. The Minister while he gave a hearing to the deputation of the Durban City Council, who whole-heartedly supports the Bill, refused to give a hearing to any Indian organisrtion. In short the voice of the vast mass of the people who are to be vitally affected by the Bill has been flouted and the Bill is being rushed through in the teeth of their opposition.

A Denial By The Coloureds

Since the above was in print we were glad to receive the news that Mr. H. A. Thorne, chairman of the Coloured Peoples' Congress and secretary of the Coloured Section of the B.E.S.L., has sent a denial to the Minister of the Interior to the statement made by him that the Coloured people of the Rand wished to live separately from other non-European groups. The provisions of the Group Areas Bill, Mr. Thorne said, were harsh, and completely disregarded the rights of the Coloured people, who did not support the Bill in any way. The statement challenged the Minister to allow the leaders of the Coloured people on the Rand to prepare a petition rejecting his claim. If the Minister was prepared to be guided by the opinion of the Coloured people, then the withdrawal of the Group Areas Bill was demanded, as it was unacceptable to the Coloured communities on the Rand or elsewhere.

Chinese Protest

A telegram protesting against the provisions of the Group Areas Bill has been sent to Dr. Donges by the Transvaal Chinese Association. The telegram says that, although the word Chinese is not mentioned in the Bill, it is felt that the Chinese community might be included in the Coloured people group. "We beg the Minister to exercise clemency in the case of the small Chinese community in the Union, and ask that our community be excluded from the provisions of the Bill."

Compulsory Segregation Pending Repatriation

Dealing with the Asiatic question, the joint report of the Asiatic Land Tenure Amendments Committee and the Land Tenure Act Amendments Committee that investigated land tenure says: "There appears to be an ever-growing belief in the public mind that the only satisfactory solution of the Asiatic question is repatriation, and that whatever is done by way of legislation should not endanger the possibility of repatriation and deprive the public of one of its most deeply cherished hopes. "The fundamental theme of the evidence throughout the years has been and still is......repatriation, or, failing which, compulsory segregation. In the most recent evidence there is noticeable a distinct tendency for this theme to assume the form of repatriation, and, pending which, compulsory segregation. In its most advanced form this theme reads ......repatriation and, failing which, compulsory segregation, with boycott to induce repatriation."

Non-Europeans To Have Their Own Universities

Mr. C. R. Swart, the Minister of Education, said in the Union House of Assembly that it was the Government's policy to give the non-Europeans their own universities, but he could give no indication when this would be possible. Mr. P. O. Sauer, the Minister of Transport, promised that as soon as sufficient coaches became available he would give the non-Europeans their own first and second class reserved coaches.

Sets Of Indian Art Pictures

By Celebrated Indian Artists

Price 8/- including postage

To be had from:

'INDIAN OPINION,'
P/Bag, Phoenix, Natal

A PIECE OF FOLLY

ADVICE BY 'NATAL WITNESS'

This is the article of the 'Natal Witness' of May 30 referred to in our leading article:—

THE South African Indian Congress might almost be bent on proving the unfitness of those whom it represents to exercise any kind of political power. Such is the conclusion at any rate, to which one is tempted to come by the foolish and hysterical decision to ask the United Nations to outlaw the Nationalist Government. A statement issued by Dr. G. M. Naicker, President of the Congress, instructs the United Nations, which has repeatedly condemned the racial policies of the Union Government, that "it is its duty to outlaw the Malan Government from the family of the democratic nations," and for good measure it adds that the members of the Congress firmly believe that the policy of the present South African Government is a serious challenge to world peace, for in the Union conditions are being created which will result in the same global problem that Hitler created with his Nazi regime in Germany.

An Outrageous Action

We are far indeed from holding any brief for the racial policies of the present administration, but we suspect that statements of this kind do more than all the political speeches and leading articles of the Nationalists to provoke large numbers of moderate-minded men to acquiesce in Nationalist policies. A direct request to UNO to take coercive action against the government of the country in which members of the Congress reside, and to which they owe allegiance, is an outrageous insult which can hardly fail to be felt as such by all White South Africans, whatever their particular outlook on racial policy may be. An appeal to UNO to use its influence with the South African Government to ameliorate the position of the Indians or other non-Europeans is one thing; a direct invitation to it to take the gravest possible action against that Government is quite another. If it is not legally an act of sedition, it seems to come morally very near to it. At the very lowest assessment, it implies conceptions of the obligations of the subject and of the relations between UNO and its member states which are entirely unacceptable.

What Is Gained?

It is difficult to understand what the South African Indian Congress hopes to gain by such conduct. It alienates the sympathies of many European South Africans, and it is in the highest degree unlikely to induce UNO to take the line of action which it recommends. It may well irritate the Government into yet repressive measures. To be sure, if the Cabinet were wise, it would see that it has much more to gain by a display of tolerance, by an attitude of bland indifference to whatever the Indian Congress may say. But nothing in the record of our present rulers suggests that they are capable of this wise self-restraint. There is much more likelihood that they will fall into the temptation of repression and coercion.

The Moderate's Duty

There are two sections of moderate opinion in South Africa whose duty is plain. Moderate minded Europeans must be at pains not to allow themselves to be provoked by the intransigence of such bodies as Congress and such men as Dr. Naicker into viewing the policies of the Nationalist Government with more sympathy than they would otherwise do. A heavier and in some ways more difficult obligation lies on moderate-minded Indians. They must be very conscious of the damage which the exuberant rhetoric of the firebrands and their hysterical conduct inflicts on the Indian cause. It is their plain but difficult duty to dissociate themselves emphatically from such decisions as that taken by the South African Indian Congress.

THE CHURCHES SPEAK

THE hope that the final stages of the Group Areas Bill will be postponed until the Government has conferred with representatives of all racial groups whose liberties will be affected and that organisations and persons whose views are considered under the Unlawful Organisatsons Bill to interfere with national security should have access to the courts, is expressed in a statement issued on May 29, by the Christian Council of South Africa. The following Churches are represented on the council: Methodists, Presbeterians, Church of the Province (Anglicans), Baptist Union, Congregational Church, the Church of Sweden, the Norwegian Church, the American Missionary Board, the Swiss Mission, the Disciples of Christ, and the Friends (Quakers).

The statement says that with the introduction into Parliament of several highly contentious Bills, the council had been asked whether it had protested to the Government and what steps it proposed to take regarding the threatened curtailment of personal liberties.

The constitution of the council, which comprises 25 Churches and missionary organisations, made it difficult to secure endorsement by all to a particular statement, but a council statement issued in July 1949, still stood and from it the following considerations were pertinent to the present situation:

"The council is convinced that fundamental human freedoms, as expressed in the Atlantic Charter and the Declaration of Human Rights apply to all people, regardless of race or colour. Legislation which seriously restricts and circumscribes these freedoms, such as appears to be the case with the complicated Group Areas Bill, will only produce confusion and bitter resentment.

"While there is yet time, we express the hope that the final stages of this measure will be postponed until it is possible for the Governmens to confer with representatives of all racial groups whose liberties will be affected."

The second consideration, according to the statement, was that legislation was sought to eradicate a supposed evil by methods which constituted another evil must inevitably remain nemesis.

The unlawful organisation had been referred to a selected committee and it was not possible to comment on it.

"What concerns us, however, is the preservation of common rights of men to hold whatever views they wish, says the council. "If the propagation of those views is considered to interfere with national security, then the organisation or persons concerned should have access to the courts in the ordinary way.

"Any deprivation of his right by vesting a Minister of the Crown with final authority seems to us to cut away the very ground upon which this country has been built as a free people, governed according to the principles of Christian religion."

NON-EUROPEANS PROTEST MEETING AT DURBAN

A RALLY of Natives, Indians and Coloured people in Durban last Sunday afternoon supported the decision of the African National Congress to observe a day of national protest against the "oppressive policy of the Government."

The meeting, called by the African National Congress, the African People's Organisation, the Communist Party, the African National Congress Youth League and African Women's Association, passed a resolution describing the Group Areas Bill and the Unlawful Organisations Bill as a direct attack on the remaining vestiges of the liberties of all South Africans.

Dr. J. S. Moroka, president of the African National Congress, said that the time had arrived for the non-Europern people to unite for their salvation. He assured the Indian and Coloured people that African nationalism was not opposed to them.

"African Nationalism means fighting for the freedom of all the oppressed people of our country."

Referring to the Group Areas Bill, Dr. Moroka said that White man wanted the land to belong to him and his children.

"If the non-Europeans are given enough land, then who will go to the mines. Our salvation is in our hands. If we stand united, nothing will stop us from obtaining our freedom We have now reached a stage when we must organise as never before and fight for our rights."

Dr. G. M. Naicker, president of the South African Indian Congress said the Indian people were determined to fight relentlessly both the Group Areas Bill and the Unlawful Organisations Bill.

A resolution, passed by the meeting, called the Bills a "design to imprison the entire non-White population in separate racial ghettos and locations where they will be reduced to the status of poverty-stricken labourers and serfs."

The Bills, it added, were the last step in a master plan to establish a Fascist police state in the country where the overwhelming majority of the people, both White and non-White, would be subjected to the tyranny of Gestapo rule

The crowd heard a recorded speech by Dr. Y. M. Dadoo, president of the Transvaal Indian Congress, who has been banned from speaking at public meetings.

SECOND READING OF GROUP AREAS BILL

DONGES EXPLAINS PROVISIONS

IN hushed silence the House of Assembly heard Dr. Donges (Minister of the Interior) move the second reading of the momentous Group Areas Bill just after noon on Monday.

The S.A. Press Association reports that the Minister said that the overriding principle of the Bill was to make provision for the establishment of group areas. This meant separate areas for the different racial groups, by compulsion if necessary.

"In that respect the Bill proposes a straightforward and clear-cut issue on a question of principle that will have to be squarely met.

"The Bill itself does not proceed to make the demarcations necessary for the various areas. It merely creates the necessary machinery for doing so over a period of years and in a fair and judicial manner.

"The Bill seeks to avoid a change-over that will be sudden and complete and so dislocate the economic life of the country. This attempt to effect a change-over as smoothly as possible probably makes the measure somewhat complicated and requiring careful consideration."

The Minister said the scheme was very simple, and the immediate effect of the passage of the Bill would be to place every part of the country on a controlled-area basis. The only exceptions would be certain defined areas which were laid down in the Bill.

A further part of the Bill was the gradual proclamation of group areas within the wide controlled area—the declaration of certain areas to be group areas, either for occupation or for ownership, or for both.

Various Groups

"The various groups for which areas may be assigned are three—the Whites, the Coloured and the Natives. The latter two groups may, as in the case of the Population Register, be sub-divided into further groups.

"Apart from the controlled area, which is automatic on the passage of this Bill there may be areas within the controlled area which can by proclamation, be made specified areas. We have then a simple scheme that from a controlled area you may have either an open area, or a specified area by proclamation, leading up to a group area by proclamation.

The position in regard to a controlled area was as follows: There could be in a controlled area no change of ownership—no ransfer of ownership to a member of another group than that of the existing owner—without a permit.

So far as occupation was concerned in a controlled area, there could be no change of occupation to a member of another group without a permit, but in those cases the occupier would assume the colour of the owner.

"In other words, there can be a change of occupation while the owner belongs, for instance, to Group A and the occupier to Group B. Then a member of Group A can become the occupier although the last occupier was a member of Group B."

The Minister said the reason for this situation would be explained at a later stage.

Permits were necessary if there was to be a change either of occupation or ownership contrary to what was provided for in a controlled area.

Within the same group there would be no obstacles to the ordinary proceedings for property transactions.

Classes Of Control

The provisions in regard to specified areas envisaged the degree of control under the 1946 Act. The Bill provided for various classes of control which would lead up to a group area in regard to ownership and occupation.

So far as ownership was concerned, in a controlled area there could be no transactions to a person belonging to another group without a permit. The same applied to specified areas and open areas.

So far as ownership was concerned there was no difference in regard to these areas.

In regard to occupation there was a difference between the three types of control.

In a specified area there could be no occupation by a member of a group other than that for which the area was intended.

In open areas there was no control in regard to occupation.

Proclamation

The procedure leading to the proclamation of a group area safeguarded so far as possible the interests of all parties concerned.

Approval Of Parliament

In terms of this Bill, no proclamation could be issued as a general rule, even after it had been approved by the Minister, until it had been approved by both Houses of Parliament.

To this general rule there were two exceptions:

(1) In Natal and in the Cape Province, such a proclamation might be issued without prior approval of the two Houses of Parliament within the first five years after the commencement of the Act. This was according to an existing provision in the Act of 1946 and there were very good reasons for it.

(2) In the Transvaal, the prior approval of both Houses of Parliament was not necessary for certain types of cases, in which both Houses of Parliament had already signified their approval for setting aside the area for a particular group. It was considered unnecessary to duplicate a decision that had already been taken by Parliament.

Dealing with the results of the proclamation of a group area, the Minister said these would depend, in the first instance, on whether an area was declared a group area for ownership only, for occupation only, or for both. Those were the three forms a group area could take.

If an area was declared a group area for ownership only, no acquisition of property would be allowed within that area by a disqualified person without a permit.

If a disqualified person owned property in such an area at the date of its being proclaimed, he might retain ownership of that property as long as he lived. There was no compulsion on him to get rid of it, but he would be given an opportunity to do so, knowing that it was property in an area which was not an appropriate area for him.

He could not, however, sell that property to anybody except to a person qualified for that particular area.

Opposition Members: Very generous.

An Opposition Member: Is that for residential and business property?

The Minister: That is for ownership only.

Case Of Company

The Minister said the case of a disqualified company would have to be considered on a different basis because a company had a continued existence legally and did not die. Therefore, in the case of a disqualified company, which was a company belonging to a group that was not appropriate for that area, but held property in that area at the date of the proclamation, the disqualified company would be allowed 10 years during which to dispose of its property to a qualified person or company, unless it had a permit to retain that property for a longer period.

An Opposition Member: What will be done about any financial loss?

So far as occupation was concerned, if it had been declared a group area for Group A, then occupation by a member of Group B must be relinquished within a period specified in the proclamation, which would not be less than one year, but might be any period exceeding one year.

Provision was made for continued occupation on a permit even in a group area after the period had elapsed for a disqualified person, but such permits would only be issued in a clear case of hardship, or where it was clearly in the interests of the people belonging to the group for which this area had been declared, that such occupation should be permitted.

In regard to the issue of trading licences, the issuing authority, as the Bill provided, would have to be satisfied that the applicant had a right of occupation in respect of the group in which the premises were situated. An amendment might be necessary to the manner in which this provision would be enforced.

The Land Tenure Advisory Board was the king-pin of the machinery that would carry the provisions of the Bill into effect.

It would be formed on the lines of the Asiatic Land Tenure Board with increased personnel. The board would have inspectors with proper powers for the carrying out of their duties. On the investigations of the board would depend how the group areas would be demarcated, and the circumstances in which the permits would be issued to disqualified persons to continue to reside in areas in which they did not have the right to reside.

'Measure Of Self-Rule'

A further very important point in the Bill was contained in Clauses 6 and 7. These clauses allowed the institution, in certain group areas, of a measure of self-government by the persons belonging to that group.

"The extent of the application of these provisions will depend, naturally, on the capacity of the persons in that particular group for the persons belonging to that group.

"The extent of the application of these provisions will depend, naturally, on the capacity of the persons in that particular group for exercising such powers. There will also be certain safeguards.

"The powers, initially, will have to be exercised under the supervision of the local authority within whose jurisdiction they fall, and before such a delegation of powers is conferred upon a particular group area, there will have to be consultation with the Administrator of the province concerned."

The Minister said he was considering whether he could not also

accord the privilege of consultation to the local authority itself, and also whether he should say, instead of consultation, with the consent of the Administrator.

"That is a matter in which local opinion is in the best position to say whether a particular group area is ripe for getting these powers, and personally I do not wish to be encumbered with having to decide whether they are ripe or not. I am contemplating an amendment in that respect."

Safeguard

There were certain safeguards for the proper administration by the local authority. He did not think them necessary, but these powers should be in reserve to see that the supervising local authority did not neglect the particular members of that group.

"Provision is made that the Administrator may make an inquiry, and if he is satisfied that the local authority is not doing its duty to that particular group area in the supply of civil amenities, then it can be instructed to supply specified amenities; and if the local authority fails to do that, the Administrator can carry out the work and recover the cost from the local authority."

It was no use, however, asking for a scheme beyond the resources of a particular local authority, and he might introduce an amendment to make it clear that the Administrator, in making an inquiry and giving instructions as to what must be done, should take into consideration the financial resources and other relevant matters of the local authority affected.

The Minister said that inevitably in a Bill of this nature there must be stringent provisions to avoid circumvention of the law by the formation of companies and other devices.

All the evidence led irresistibly to the conclusion that voluntary segregation was no solution.

There were elements of the population who did not desire this Bill and who would do all in their power to impede the normal process of related groups gravitating towards each other. There were others who were misled by anti-White propaganda, and for that reason it was necessary for the Government to take action.

Advantages

"The positive advantages of such a scheme for the non-White groups are obvious. New avenues of employment will be opened, which are closed to them to day, and if we have a system like this there is no reason why the majority of services in a particular area should not be conducted by its own people."

For that reason, it was natural to find that groups of non-Europeans supported the principle of this Bill and had indicated to him (the Minister), their acceptance of the Bill in the form in which it now stood.

He had received representations from non-European groups asking that the Bill be put on the statute book as soon as possible.

Opposition members: Tell us who they are.

The Minister: Certainly, I will tell you who they are. They are the Coloured people of the Rand. They have indicated to me through their official body, that members of non-European groups are as dasirous as any European to live separately from other members of non-European groups, and to live in an area where they are surrounded by members of their own group.

United Party's Amendment

Mr. J. G. N. Strauss (U.P., Germiston District) moved an amendment that the House, in view of (a) the general acceptance in South Africa of the principle of residential and social separation and (b) the absence of any public inquiry at which interested parties were enabled to make representations and produce evidence, declines to pass the second reading of this Bill until a commission, presided over by a judge of the Supreme Court, has inquired into and reported upon the subject, with due regard to the financial implications involved and the practical possibility of giving effect to it.

The Opposition stood for a policy for social and residential segregation and clearly stated that it was not in favonr of equality or assimilation. It had no difficulty in facing the principle of this law, added Mr. Strauss.

The rushing through of this legislation in the way it was being done would further help to lower the prestige of the Union in the eyes of the outside world. It might quite easily have international repercussions.

Complete Unanimity

The Minister tried to sidestep the issue of the appointment of a Select Committee or a further inquiry by quoting the report of the Joint Commission and by referring to what the previous Prime Minister (General Smuts) had said when he refused to refer to a Select Committee the Asiatic Land Tenure and Indian Representation Bill of 1946. General Smuts had said at the time that there was a fundamental difference between the Parties on the principle of that clause.

There was, however, complete unanimity on the principle of the present Bill. It was therefore only right and proper that there should be a full inquiry to find a formula of bringing about that principle.

It was only after the Bill had been introduced and two days before the second reading—those two days being Saturday and Sunday—that the report to which the Minister had referred continuously in his speech had been given to members of the House. This meant that members had had an opportunity of seeing it only today. Mr. Strauss said he protested against this method of doing things.

This report, moreover, was only an extract from the joint report of the Asiatic Land Tenure Laws Amendment Committee and the Land Tenure Laws Amendment Committee.

A considerable part of this report was not made available to Members of Parliament or Senators because, it stated, it had taken evidence in strict confidence. The reasons for omitting much of the rest of the report was that it was a lengthy document and this second part that was omitted was largely historical matter.

What was given to members was only Chapters 4 and 5 of this report and the rest was a closed book as far as the House was concerned.

What should now be investigated was not the principle of residential segregation, on which there was unanimity throughout the country, but the plan embodied in the Bill. This inquiry should be made on an objective and impartial basis, not on a basis of party politics and not with an eye to political advantage.

Politic l Motives,

Mr. Strauss said the Minister had offered no word of justification for regarding this legislation as very urgent and it could only be concluded that the urgency arose from political motives.

One of the really objectionable features of the Bill was the gradual application of it, which would create a degree of uncertainty for an indefinite period. This state of uncertainty would be most dislocating and disrupting to the property market.

It would cause chaos on the property market and losses in mixed areas. It had already had a bad effect on the property market.

The Bill introduced the principle of gross interference with vested rights without compensation. It gave unbridled powers to the Minister and executor. The Minister had said that the Land Tenure Advisory Board would be the king-pin. But anybody or anyone who had anything to do with the administration of the Bill would be a puppet in the hands of the Minister. The Bill as it stood was a grave menace to the country.

If the Minister would not accept the United Party's amendment he should at least allow the Bill to stand over until next session. It was a Bill that should be before the public for some time.

Mr. D. E. Mitchell (U.P., Natal South Coast) said in the inquiry that was undertaken by the departmental committees, the whole of the emphasis was on the Asiatic and there had been no kind of attempt to justify the application of the Bill to the Coloured people of the Union.

Without being heard at all the Coloured people were being subjected to a measure which was intended to deal with them for eternity.

So far as the people of Natal were concerned they accepted the principle of the Bill, but one of its most obnoxious features was the complete absence of any provisions for compensation in respect of property. The Bill would bring about social Apartheid but the economic factors had not been considered.

The question of compensation affected not only the non-Europeans, but the Europeans as well, and the Government would find that in this respect the Bill would come back on them.

Quite Untrue

An unfortunate feature of the Committee's report was that in one of its first paragraphs its historical statement of how the Indians came to South Africa was quite untrue and he could prove it.

Mr. Havenga: Will you tell us why it is untrue?

Mr. Mitchell said that all the documents in the Archives proved that Indians were given land to induce them to remain in the Union and that it was only after the Government of India had received an assurance from the Government of Natal that there would be no discrimination against the Indians in respect of the franchise in South Africa that they agreed to allow the Indians to come.

The Bill was one which could lead South Africa into very deep water internationally. If European Governments in the past had provided adequately for housing amenities for the non-Europeans, many of the present difficulties would never have arisen.

There was no provision in this Bill to provide a place for people who were removed from the area in which they were now living.

In this Bill there was no provision even for dispossessed Europeans. It was wrong to dis-

possess people of any colour. There must either be good government of all the people or there could be no good government.

Nationalist's View

Mr. J. J. Fouche (Nat., Smithfield) said in spite of fears about international repercussions, South Africa must manage her own affairs in the light of her own experience.

Mr. J. L. B. Liebenberg (A.P., Lydenburg) said the Afrikaner people were sympathetic to the desire of all peoples to have a national life of their own and would help them to attain that end. The only group for which they did not feel this sympathy was the Indians, because they did not regard themselves as citizens of South Africa, but drew their inspiration from a foreign country and had even attacked South Africa abroad.

GANDHI AND MARX

By K. G. Mashruwala In 'Harijan'

XII

BEFORE concluding, let me say a word about the purpose of writing this series. The kind of propaganda, which is carried on at present against Communism, reminds one of the hue and cry which watchful villagers raise at midnight, when they perceive a pack of wolves approaching their village. On hearing the cry, women and children hurriedly shut themselves up in a room, cattle are hid, a few youths run out with their hatchets, sticks, etc, and the elderly men light fire all around. The purpose of the first alarm is to scare the sleeping population; the second one to scare and beat off the wolves. The way, in which Communism is sought to be fought by democratic and Fascist countries and their propagandists, is similar to this.

The United States of America and other countries of the West hope to defeat Communism with their destructive armaments and political and economic manoeuvres. In India, we advocate the "Gandhian Way" more for exploiting the public sentiments then for implementing it in our life. We also try to attract the people towards us by interpreting Gandhiji in terms of Marxism. Along with this, the State machinery works energetically to suppress the Communist activities.

But I doubt the efficacy of all these methods, I am afraid they make the opponents of Commuism look ridiculous, and in accordance with the general experience of life, the very attempt to suppress it makes it grow stronger. You cannot suppress Communism whether by atom and hydrogen bombs, by monetary aids provided with a motive, by appealing to Gandhian slogans, or by imprisonments or shootings. The last may be inevitable as an immediate step against actual lawlessness; but it will not help the Government long, even if it is totally Fascist. Communism is bound to come, unless the Gandhian way of life is actually and actively adopted. It is bound to come, because it is the only way left for the leader-forsaken, half-awakened masses to protest against the chaos and anarchy ruling in the name of democracy and orderly progress.

The difference between Gandhism and Marxism is great, but greater still is the difference between Gandhism and unbridled capitalistic, feudal and caste orders. Unless those, who enjoy privileged positions in the present system of life in the shape of abundant wealth and superior caste, relinquish them and constitute themselves true trustees of wealth in their possession and make themselves equal in rank with the masses, reduce their standards of life in harmony with the proverty of the country and pledge to work for the well-being of every one, Communism with all its violent force is inevitable. And in that case those, who say, that Communism is a stage preceding to Gandhism, i.e. a non-violent order, will be regarded as nearer to truth. The way to avoid this violent struggle is to voluntarily make graded changes in the current way of life. Rank, caste, untouchability, etc. must go; unemployment and hunger must be abolished; provincialism and communalism must abate; nationalism must shed its selfishness, aggressivness and imperialistic propensities; the difference between the highest and the lowest standards of life must diminish to an enormous extent; judicial and executive administration must show considerable and rapid moral improvement; the semblence of democracy must give way to real democracy and sense of responsibility. Even all these will not lead to Gandhism as such, but will be satisfactory steps towards it. If we are not earnest about these steps, the tide of Communism cannot be stemmed; and as the present state of affairs is not one, for the continuance of which a devotee might offer prayers to God, the tide would come with all its force to wash away all that stands in the way.

There is still time for the custodians of capital and holders of social rank to bring about graded changes in their lives. May it please God to grant that wisdom to every one of us.

Note: It is contemplated to publish this series in a book-form If those, who have followed it carefully till now, have any suggestions to make or desire any points to be further clarified may please forward them to me in as concise a manner as possible at an early date.

Wardha, C.P. India.

Cape Indians Protest Against Group Area Bill

At a recently held mass meeting of the Cape Indian Congress the following resolutions were passed:- 1. That this meeting, while recording its emphatic protest against the Group Areas Bill introduced in Parliament by the Minister of the Interior, as it is against all canons of justice and ethics, and is a negation of the most elementary human rights, affirms its firm determination to oppose its passing into law by all constitutional means. 2. That this meeting places on record its full confidence in the Cape Indian Congress, and empowers the Cape Indian Congress to co-operate with all organisations with similar objects, to oppose the Group Areas Bill by constitutional means. 3. Further, this meeting authorises of officials of the Cape Indian Congress to call a conference of non-European leaders and organisations at an early date to plan a compaign of opposition to the Bill. 4 That this meeting, while reaffirming that all Indians are Union Nationals, citizens of the Union, and an integral part of the population of the Union, protests most emphatically against the policy of the Government to divide and sub-divide the non-Europeans, by grouping and re-grouping, to bring about its disintegration.

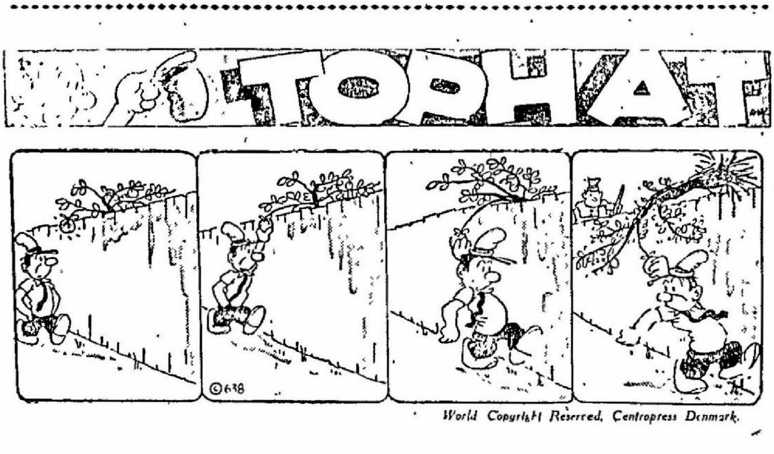

World Copyright Reserved, Centropress Denmark.

FOR SALE

GENENAL DEALERS BUSINESS

Here is an opportunity to acquire the well known business of HANSOT TRADING CO. carried on at 15, Mansfield Road, Durban, as a going concern. Can be taken over with or without stocks. For full particulars apply personally at 15, Mansfield Road, Durban.

Things In General

N.I.C. Verulam And District Branch

At the annual general meeting of the Natal Indian Congress (Verulam & District Branch) held recently, the following were elected as Officials: Chairman: Mr. Nathalall Reghavjee; jt. hon. Secretaries: Messrs. H. C. Vawda and Y. S. Chinsamy; Treasurer: Mr. N. Juta; Vice-chairmen: Messrs. A. Naby, A. Moonsamy, A. Ramdass; Committee: Dr. S. C. Ismail, R. C. Soni, L. Basanth, D. V. Moodley Jnr. V. Juta, J. Ramdayal, R. Ramnath, K. P. Jack, I. R. Benny and V. Govindasamy. The following resolution was passed unanimously:—This annual general meeting of the Natal Indian Congress (Verulam and District Branch) hereby expresses its deep concern at the Nationlist Government's various apartheid measures and condemns the Government's last assult on freedom of movement, occupation and speech. It hereby requests the Government to withdraw the Areas Bill, which spells economic ruin and social degradation. It calls on all freedom loving South Africans to continue to resist the introduction of a police state in South Africa.

The following are the Delegates to the Provincial Conference of the Natal Indian Congress:—Messrs. Nathalal, Reghavjee, H. C. Vawda, J. B. Stephens, Y. S. Chinsamy, Dr. S. C. Ismail, N. Juta, A. Ramdass, V. Juta, L. Basanth, I. R. Benny and R. C. Soni.

Farewell

A farewell reception was given by the cape Indian Congress to Mrs. M. Singh at the Moslem School Hall, Muir Street Cape Town, on Sunday, May 21. Mrs. Singh, who is vice-president of the Congress, is shortly leaving by air for India and Pakistan. Amidst a representative gathering the President, Councillor A. Ismail paid tribute to Mrs Singh for the valuable services she had rended the Indian people. The general secretary, Mr. A. M. Ahmed, in wishing Mrs. Singh a pleasant and successful journey to and from India, entrusted her with a measage to the peoples of India and Pakistan, informing them of the very unpleasant political situation which faces the Indian community in South Africa, and requesting them to stand by us in fighting the cause to a successful end. Others also spoke in appreciation of Mrs. Singh's services.

Facilities For Students From Foreign Countries

Facilities are being provided in Birla College of Engineering, Pilani, for Indian students from Commonwealth and foreign countries for admission to the course for the Bachelor of Engineering degree in Mechanical and Electrical branches of the University of Rajputana. The duration of the course is four years—one year being for practical training. The minimum qualification for admission is Intermediate Science of an Indian University with Mathematics, Physics and Chemistry with more than 50% marks or an equivalent qualification acceptable to Rajputana University. Those who have passed B.Sc. degree of the University in South Africa with these subjects can also apply. The total annual expenses for scholar in the college come to about Rs 500/. Those interested should apply to the Secretary to the High Commissioner for India, P O. Box 1245, Cape Town, giving full name, date and place of birth, examinations passed with marks or classes, attested copies of certificates of examinations passed by a certificate of character from the head of the institution last attended.

The Late Swami Bhawani Dayal Sannyasi

A large number of people met in the Arya Pratinidhi Sabha Hall, Durban, recently, to participate in a prayer meeting arranged by the Arya Pratinidhi Sabha (Natal) in connection with the death in India, of Swami Bhawani Dayal Sannyasi. The Swamiji was one of the leaders of the Arya Pratinidhi Sabha and served as its President for a number of years. Special prayer invoking the granting of peace, to the departed soul were offered Pandit Nardev Vedalankar. Among those who paid tributes to the work of the late Swamiji were Messrs S. L. Singh T. M. Naicker, R. Karpath, B. Govind, V. C. Nayanarajh S. Chotai and D. G. Satyadeva. The following resolution was unanimously passed:—"This meeting of Indian residents of Durban held under the auspices of the Arya Pratinidhi Sabha (Natal) learns with profound regret the news of the demise of Swami Bhawani Dayal Sannyasi and extends to the Bereaved family their Deepest sympathy. The passing away of Swamiji has removed from our midst a great South African born Indian whose achievements in the political, religious and literary field have been unique."

Sonny Moodley's Benevolent Fund

It is a known fact that the late Sonny Moodley devoted his heart and soul to physical culture. As a result of this his bereaved family has suffered. He was ever willing to have given of his best, whether it was in the way of instructions in weight lifting, wrestling etc. or the organising of shows to aid political, sporting, educational, social and other organisations. The passing of Sonny Moodley had meant a blow to all those who knew him. It was indeed a loss to the community. Many have come forward since, both individuals and organisations, to help the late Sonny Moodley's family. A committee has been formed of individuals from various branches of sport. The personnel of the committee is as follows: S. L. Singh (chairman), Ashwin Choudree & B. T. Maharaj (Jt. Hon. Secs), A. S Pillay (treasurer), M. K. Tommy, M. R. Mistry, Benny Singh, S. J. Prem, Seaman Chetty, E. H. Ismail, D. N. Pillay, S. M. Singh, M. I. Timol and others. The Natal Amateur Boxing Association promotes Amateur Boxing Tournament at Jooma's Hall—Grey Street, Durban, on June 3 Also professional boxing at the Durban City Hall, by the kind courtesy of Benny Singh as promoter sometime in September. Other shows to follow are, an Indian film to be screened at the Avalon, soccer matches, variety entertainment etc. Those interested in promoting shows for the benefit of the fund are asked to get in touch with members of the committee. The general public is asked to give a helping hand in supporting these shows. Donations could be sent to the Treasurer, c/o 49 Prince Edward Street, Durban and will be acknowledged through the press.

The medicinal and toilet properties in Cuticura Soap not only cleanse the skin thoroughly, but help it to retain its beauty and its natural moisture, so easily "dried out" in hot climates.

For Flawless
COMPLEXIONS

Donation To Gandhi Memorial Fund

We wish to thank the unknown donor for his P. O. £1 1s. toward the Mahatma Gandhi Memorial Fund.

Henry Miller Memorial Fund

The Principal, Sastri College, acknowledges with thanks the receipt of the following donations to the Henry Miller Memorial Fund: Already acknowledged £95 5s. 6., Hajee Rooknoodeen £1 1s., Total: £99 6s 6s.

TENDERS

Insolvent Estate E. I. Rawat

Tenders are hereby called for the purchase of the undermentioned assets of the above Estate, comprising the business of the "Vula Mlomo Trading Company" 482, Berg Street, Pietermaritzburg.

(1) Trade Fixtures, (2) Stocks on Hand, (3) Debtors, (4) Goodwill.

The business has been carried on during insolvency.

A lease of the business and of attaching residential premises is available. The highest or any tender will not necessarily be accepted.

Tenders in duplicate marked on the outside cover "Tender," Insolvent Estate E. I. Rawat No. 3742, must reach the Master of the Supreme Court, Pietermaritzburg by 12 noon on Wednesday 21st June, 1950.

Further particulars may be obtained from the undersigned.

O. H. WINTERTON
Trustee.

9/11 Timber Street,
(P. O. Box 54)
Pietermaritzburg.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

306 Commissioner St.,
Jeppe, Johannesburg.

વિજ્ઞાપન :

શ્રી. ઉપાનકારનું સાહિત્ય

આપણી સાચી પ્રગતિને જરૂરી આધ્યાત્મિક ભાવનાને પ્રોત્સાહન આપતું શ્રી. "ઉપાનકાર"નું ધાર્મીક સાહિત્ય પૈકી: કર્મા વીજ્ઞાસ, જીવન સધના, જીવન સુધા, વીગેરેની થોડીક પ્રતો હમણાંજ સ્વદેશથી આવેલી છે તે શી. ૧૦/- (પોસ્ટેજ અને ગ.નયત્રાથે) નીચેના શીરનામે મોકલવાથી મળી શકશે.

L. HARRY & SONS,
101 St. George's Road,
EAST LONDON.

"GOLD MEDAL" QUALITY

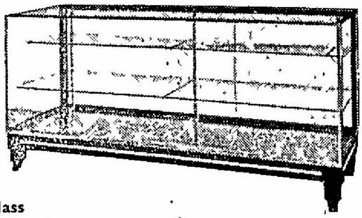

High-Class
Display Counters
and Showcases,
Refrigerator Counters,
Wall Units, Display Fittings, Fish Fryers Etc.

NEW ILLUSTRATERD CATALOGUES ON APPLICATION

ASSOCIATED SHOPFITTERS LTD.

Incorporating Excelsior Shopfitters, Ltd., S.A. Shopfitters, Ltd.
Manufacturers of High Class Display Cases
Awarded Gold Medal, Rand Easter Show
104 MARSHALL ST. (facing Escom House) Johannesburg.
Phone 33-4211/2 P O. Box 6501.

DURBAN

LINDI
DAR-ES-SALAAM

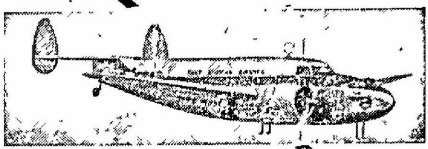

TANGA
MOMBASA

NAIROBI

THE "SKYLION" COASTAL ROUTE

is the cheapest and smoothest way of travelling to East Africa—every Tuesday.
Fares: to Lindi, £38; Dar-es-Salaam, £45; Tanga, £49 13s.; Mombasa, £51; Nairobi, £58 3s.

Full information from our General Sales Agents, South African Airways, or any accredited agent.

EAST AFRICAN AIRWAYS

"INDIAN AFFAIRS"

(Monthly Journal of the Indian National Congress)

News about our countrymen from all parts of the world.

Write for advertisement rates to
The Manager "INDIAN AFFAIRS,"
7 Jantar Mantar Road,
NEW DELHI.

BOOKS FOR SALE

Life of Ramakrishna
—By Romain Rolland 10 6

To be had from:—
The Manager,
INDIAN OPINION,
Phoenix, Natal

Latest arrivals in records of your New and Old favourites.
Secure them early before we are sold out

HINDI

Meerabai	... ...	6 records 60s.
Meera	... ...	6 records 60s.
Shahjehan	... ...	6 records 60s.
Anmol Ghadi	...	6 records 60s.
Prem Sangeet	...	6 records 60s.
Rattan	... ...	6 records 60s.
Char Din	... ...	5 records 50s.
Shikari	... ...	5 records 50s.
Shukariya	... ...	5 records 50s.
Majdhar	... ...	5 records 50s.
Kajal	... ...	5 records 50s.
Khidki	... ...	5 records 50s.
Gwalan	... ...	5 records 50s.
Elan	... ...	5 records 50s.
Begum	... ...	5 records 50s.
Malaqnat	... ...	5 records 50s.
Doosri Shadi	...	5 records 50s
Pehli Nazar	...	5 records 50s.
Jugnu	... ...	5 records 50s.
Shaheed	... ...	5 records 50s.
Sehra	... ...	5 records 50s.
Parai Aag	... ...	4 records 40s.
Mehandi	... ...	4 records 40s.
Dil	... ...	4 records 40s.
Shama	... ...	4 records 40s.
Romeo Juliet	...	4 records 40s.
Panchi	... ...	3 records 30s.
Gulami	... ...	3 records 30s.
Chin-Le-Azadi	...	3 records 30s.
Nek Paravin	...	3 records 30s.
Doctor	... ...	3 records 30s.
Hamrahi	...	3 records 30s.
Nartaki	... ...	2 records 20s.
Jawani	... ...	2 records 20s.
Saheli	... ...	1 record 10s.
Bazaar	... ...	7 records 70s.
Bapu-ni-Amar Kahani		2 records 20s.
Bapu-ni-Vidayi	...	1 record 10s.
Gown-ki Gori	...	1 record 10s.

TAMIL SETS

Ashok Kumar	...	5 records 50s.
Chinthamani	...	5 records 50s.
Tirunueelakantar	...	5 records 50s.
My Wife	... ...	5 records 50s.
Kannagi	... ...	3 records 30s.
Valmiki	... ...	2 records 20s.
Bhakt Gowri	...	3 records 30s.
Siva Kavi	... ...	2 records 20s.
Manomani	... ...	2 records 20s.
We Two (Drama)	...	3 records 30s.

TELUGU SETS

Krishna Prema	...	5 records 50s.
Deena Bandhu	...	3 records 30s.
Devata	... ...	2 records 20s.
Bagyalaxmi	... ...	2 records 20s.
Three Maratees	...	1 record 10s.
Dharam Patni	...	1 record 10s.
Thyagayya	... ...	1 record 10s.
Mayolokam	... ...	1 record 10s.
Swargaseema	...	1 record 10s.

LATEST LOOSE NUMBERS

Pankaj Mallick, V.E. 2547, 2504, 2510, 2525, 2527, 2517 each 10s.
Asit Baran, H. 1112 (Rajani Jhoom Rahi) ... ... each 10s.
K. C. Dey, N. 16560, 16646, 16502, 16589, 16579, 16478, 16412, 16922, 16594, 16229, 16776, 16711, 16514, 16658, 16292, 16631 ... ... each 10s.
Juthika Roy, N. 16662, 16702, 16689, 16628, 16929, 16817, 16786, 16506, 16625, 16583, 16302 ... each 10s.
Shamshad Begum, G.E 5018 ... ... each 10s

LATEST QUAWALIES

Q... wal & Party, H 1408, 1208, 1267, 1280, 1 78 1433 1168 1147 ... ... each 10s.
Iboo Quawal, N 839, 786 905, 968, 993, 1050 ... each 10s.

Packing Charge 2s. 6d. EXTRA

OBTAINABLE FROM:

D. Roopanand Bros.

Music Saloon and Booksellers

85 Victoria Street, DURBAN.

Phone 20707. P.O. Box 2524.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૪૮ મું—અંક ૨૩ | શુક્રવાર તા. ૨ જુન, ૧૯૫૦. | છુટક નકલ પેની.૪

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨ જુન, ૧૯૫૦

હૈયે લેવા જેવી સલાહ

સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસને 'નાટાલ વિટનેસે' સલાહ આપેલી છે, જે ફેંકી દેવા જેવી નથી, પરંતુ ગંભીરપણે હૈયે લેવા જેવી છે.

સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસના પ્રમુખ ડો. જી. એમ. નાયકરે પ્રજાતંત્રીય રાષ્ટ્રોના કુટુંબમાંથી મલાન સરકારને બાતલ કરવાની યુનાઇટેડ નેશન્સ ને કરેલી સુચનાના નિવેદનને વીષે એ પત્રે ધ્યાન ખેંચ્યું છે અને જણાવે છે, કે કડક ભાષાના પ્રયોગથી લાભ નથી થવાનો પરંતુ હાની થશે; કેમકે સાઉથ આફ્રિકાના યુરોપીયનો, જેઓ દિલાસોજી ધરાવતા હશે, તેઓની દિલસોજી એથી જતી રહેવાનો અને સરકાર દમનના વધારે કડક પગલાં લેવા ઉશ્કેરાવાનો સંભવ રહે છે.

બેશક એ વિષે કશો શક નથી, કે જે વસ્તુ સરકાર બીન-ગોરાઓ પ્રત્યે એટલી બેપરવાઇથી કરી રહી છે તે, જે લોકોના મત ઉપર પોતાની હસ્તીનો આધાર રહેલો છે, તે લોકો પ્રત્યે જો તેણે કરેલી હોત, તો આજે વાગ્યુદ્ધ નહિ ચાલી રહ્યું હોત પરંતુ લોહીની નદીઓ વહેવા લાગી હોત. અને સાઉથ આફ્રિકાની સરકારે વિશ્વાસ ઘાત કરીને અને આ દેશમાં વસતા હીંદીઓને હીંદીઓ તરીકે બાતલ કરીને હીંદ સરકારનું અને આખી હીંદી પ્રજાનું જે અપમાન કરેલું છે તેના કરતાં વધારે ઘોર બીજુ શું હોઈ શકે. વળી અમે તો સાઉથ આફ્રિકાના વત્ની કહેવડાવવાને ઘણાયે ચાહીએ છીએ પરંતુ સાઉથ આફ્રિકાની સરકારજ અમને તેવા નહિ ગણવાની હઠ લઈ રહી છે, એટલે ઉશ્કેરણી તો સરકાર તરફથી જ એટલી હદ સુધીની થઇ છે કે પૃથ્વીપરના ઠંડામાં ઠંડા માનવીની પણ એથી ધીરજ ખુટી જાય.

પરંતુ ગમે તેવી ઉશ્કેરણી થાય તો પણ આપણાથી ધીરજ છોડી નહિં શકાય. તેમ કરવું મુનાસબ નહિ ગણાય. વળી ખાસ કરી આપણે, જેઓ, આપણી લડત ચલાવવામાં અહીંસાના સિદ્ધાંતોમાં માનતા હોવાનો દાવો કરીએ છીએ, તેઓએ કોઇ પણ વખતે અને ગમે તેવા સંજોગોમાં પણ ધીરજ ગુમાવવી એ એ સિદ્ધાંતનો ભંગ કરેલોજ ગણાય:

અમારે સખેદ કબુલ કરવું જોઇએ કે કોંગ્રેસના ઘણાં નિવેદનો એવાં થયાં છે કે જેની ભાષા સાથે સંમત થવા અમારાં મનને એમ મનાવી નથી શકયા. પરંતુ બીજી તરફથી. આપણા સદ્દભાવી ટીકાકારો પાસેથી કદાચ એટલી ઉદારતાની આપણે આશા રાખી શકીએ કે અંગ્રેજી ભાષા, જે આપણે માટે છેવટે તો પરદેશી જ છે, તેનાં પુરાં જ્ઞાનની આપણામાં ખામી હોવી સંભવી શ . અમે માનીએ છીએ કે કેટલાક શબ્દોનો પ્રયોગ આપણાથી અણુજાણપણે ખોટી રીતે થઇ જાય છે તેનું એ જ કારણ હોય છે. તેમ છતાં જેઓ જવાબદારીનું સ્થાન ભોગવે છે તેઓએ સમજવું ઘણું જરૂરી છે કે બોલવામાં તેમજ લખવામાં તેઓ જે ભાષા વાપરે તેમાં જેટલી સાવચેતી રાખે તેટલી ઓછીજ છે. ખોટી રીતે વપરાયેલો એક શબ્દ પણ આપણા સવાલને અનિવાર્ય નુકસાન પહોંચાડી શકે. આપણો સવાલ રજુ કરવામાં અતિશયોકિત કરવાથી અથવા આપણો ક્રોધ ઠાલવવાને ખાતર ઉશ્કેરાટભરેલી ભાષા વાપરી નાખવાથી કશો લાભ થતો નથી. 'નાટાલ વિટનેસે' આપણને આપેલી સલાહને માટે આપણે તેના આભારી થઈએ. સઘળા જવાબદાર લોકોએ તેનો સદ્દભાવથી સ્વિકાર કરવો અને ભવીષ્યને માટે તે પરથી ધડો લેવો ઘટે છે. તેઓએ સમજવું ઘટે છે કે તેઓ પોતાનું અંગત પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતા નથી પરંતુ હજારો લોકોનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવે છે અને તેઓનો પ્રત્યેક શબ્દ અને તેઓનું પ્રત્યેક પગલું એ હજારોનું ભવિષ્ય સુધારી પણ શકે અને બગાડી પણ શકે છે.

અમારા પોતાના લોકોને આટલું કહ્યા બાદ પ્રસંગવશાત અમારાં સહયોગીને અમે સુચવવાની રજા લઇએ છીએ કે જેમ તેણે કોંગ્રેસની કર્ય પદ્ધતિને વખોડી કાઢવાનું ઉચિત ધારેલું છે તેટલીજ સખ્ત રીતે હાલની સરકારનું ઘોર કર્મ પણ વખોડી કાઢવાનો આ કરતાં યોગ્ય વખત બીજો એકે નથી. અમારે કહેવાની ભાગ્યેજ જરૂર રહેતી હોય કે સાઉથ આફ્રીકાના ન્યાયપ્રિય અંગ્રેજોની નૈતિક સહાનુભુતી જેટલી મળી શકે તેટલીની બીન ગોરાઓને જરૂર આજે છે અને સત્ય હકીકત નિર્ભયતાથી અને હીંમતથી પોકારીને કહી દેવાનો જો કોઇ પણ વખત હોય તો ખરો વખત આજે જ છે. બીજું, અંગ્રેજી ભાષામાં ઉશ્કેરણીભર્યા શબ્દોનો પ્રયોગ કરવાની ભુલ કરવી અમારે માટે તો ક્ષમ્ય ગણાય, પરંતુ રોજના દૈનિક અખબારોમાં ચર્ચાપત્રોની કટારો પર જ્યારે નજર ફેરવીએ છીએ ત્યારે એ વીચાર આવ્યા વીના નથી રહેતો કે કોઇ પણ જવાબદાર તંત્રીથી એવી વસ્તુઓને પ્રસિદ્ધિ જ શી રીતે આપી શકાતી હશે. અને ગ્રૂપ એરીયાઝ બીલને હસ્તીમાં લાવનાર એવાંજ કૃત્યો જવાબદાર છે એ વસ્તુનો કોણ ઇન્કાર કરી શકશે? અમારી તો એવાં કૃત્યોથી અમારા પર થએલાં જખમોની દાહની ચીસો છે. એ જખમોને શાંત પાડનાર વસ્તુઓની અમારે જરૂર છે, નહિ કે. જો ચીસ પાડીશું તો વધારે જખમો કરવામાં આવશે. એવા ઠપકા અને ધમકીઓની.

અંગત નોંધ

(મણીલાલ ગાંધી)

હાલની સરકાર તરફથી ઉતાવળે પસાર કરી દેવામાં આવી રહેલા અપમાનજનક અને અન્યાયી ગ્રૂપ એરીયાઝ બીલની સામે વીરોધ કરવા ગયા રવીવારે બપોરે નીકલ સ્કવેરમાં મળેલી સુંદર સભા બાદ સાંજે આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસના પ્રમુખ, ડો. મોરોકા અને ટ્રાંસવાલ ઈન્ડીઅન કોંગ્રેસના પ્રમુખ, ડો. દાદુના માનમાં એક મેળાવડો થયો હતો. મારે કબુલવું પડશે કે આ બન્ને પ્રસંગો સાઉથ આફ્રિકાના બીન-ગોરાઓની તવારીખમાં અપુર્વ હતા અને એવી આશા આપનારા હતા કે છેવટે એ વખત આવ્યો છે કે જ્યારે બીન-ગોરાઓ સંગઠીત થઇ એક અવાજે બોલી શકશે અને સરકાર તરફથી લાવવામાં આવેલા જુલમગાર અને અપમાનભરેલા કાયદાની સામે ખરેખર સંયુકત લડત લડી શકશે. ખરેખર સાઉથ આફ્રિકામાં આપણા લોકોના ઉજ્જવળ ભવીષ્યને વિષે એ એક આશાનું કીર્ણ આપનારા હતા હીંદીઓ, આફ્રિકનો, કલર્ડો અને ગોરાઓના આ મીશ્ર જલસામાં આમંત્રણથી હાજર થએલાઓમાં હું પણ એક હતો. મને બોલવાનું કહેવામાં આવ્યું ત્યારે શરૂઆતમાં મેં ડો. મોરોકા બપોરની સભામાં બોલ્યા હતા

તેને માટે તેમને અને બપોરની સભામાં તેમજ આ જલસામાં જેઓ બોલ્યા હતા તેઓને અભિનંદન આપ્યા બાદ મેં કહ્યું કે એક વખત એવો હતો જ્યારે નોન-યુરોપીયન યુનાઈટેડ ફ્રન્ટ આપણે કદી સિદ્ધ કરી શકીએ એ વીષે મને ઘણીજ શંકા હતી પરંતુ કહેવત છે કે. આપત્તિના વખતમાં અણધાર્યા લોકો ભેળા થઈ શકે છે અને સરકાર તરફથી લાવવામાં આવેલા જુલમગાર કાયદા બીન-ગોરાઓ વચ્ચે મૈત્રીની ગાંઠ બાંધી રહ્યા છે, જે એક ઘણુંજ શુભસુચક ચિન્હ છે. વધુમાં મેં કહ્યું કે આપણાપર મહાન સંકટો આવી પડેલાં છે. ભૂતકાળમાં નેતાઓએ જનતાની સેવા જેવી કરવી ઘટે તેવી નથી કરેલી. પરંતુ હવે એ વખત આવેલો છે કે જ્યારે આપણા માંથી ચારિત્રવાન નેતાઓ પાકવા જોઇએ. હું જ્યારે બોલું છું ત્યારે સ્વાભાક રીતે મારૂં પોતાનું અંતર તપાસી રહ્યો હોઉં છું અને જે શબ્દો બીજાઓ સમક્ષ ઉચ્ચારૂં છું તે મને પોતાને પણ લાગુ પાડતો હોઉં છું. પરંતુ મારા આ શબ્દોથી જલસામાંના કેટલાક લોકો રોષે ભરાયા અને બુમો પાડી મને બેસાડી દીધો અને મારાથી વધુ બોલી નહિ શકાયું. આ લોકોના વર્તનપરથી સાધારણ છાપ તો એવીજ પડે કે રોષે ભરાયેલાઓએ ટોપી પોતાના માથાપર ઓઢી લીધી હતી. મેં તો એક સામાન્ય વાત કરી હતી અને સ્પષ્ટ કર્યું હતું કે કોઇ પણ અમુક વ્યકિતની હું ટીકા કરતો નહોતો. હું એ મુદો લાવવા માંગતો હતો કે હાલની લડત જે ઘણીજ મુશ્કેલ થઇ પડવાની છે, અને જેમાં બીન-ગોરાઓ માં મરણને ભેટવાની પણ તૈયારી હોવી જોઇશે, તેમાં આપણે, જેઓ અહીંસા માં માનીએ છીએ અને લશ્કરી હથીયારોને હાથ લગાડવા માંગતા નથી, તેઓએ આધ્યાત્મિક હથીયારોથી સજ્જ થવું પડશે અને જનતાને દોરવણી આપનારા નેતાઓના ઉપર ઘણો આધાર રહેશે. તેઓ એવા ચારીત્રવાન હોવા જોઇએ કે જેથી તેઓ જનતાનું માન તુરતજ સંપાદન કરી શકે. પરંતુ આ ભાષા આ જલસાને નહિ સમજાઇ અને અંતમાં આભારની દરખાસ્ત મુકનાર ભાઇએ મારી સામે અસભ્ય ભાષાનો પણ પ્રયોગ કર્યો.

તેની હું ફરીયાદ નથી કરતો. પરંતુ મારી સ્થિતી સ્પષ્ટ કરવાને મારે કહેવું જોઇએ કે હાલની ઘટનામાં મારે જે અગત્યનો ભાગ ભજવવાનો છે તેનું મને પુરૂં ભાન છે અને હું સારી રીતે સમજું છું કે ઇશ્વરમાં જો મને શ્રદ્ધા નહિ હોય અને મારી જાતને અને જેઓની સેવા કરી રહ્યો છું તેઓને વફાદાર નહિ રહું તો એ ભાગ હું કદી ભજવી શકીશ નહિ. પરંતુ બીજાઓની સેવા કરૂં તે પહેલાં મન, વચન અને કર્મથી મારે મારી જાતને શુદ્ધ કરવી જોઇએ અને શત્રુ પ્રત્યે પણ મારામાં રોષ નહિ હોવો જોઇએ, અને તેનું બુરૂં નહિ ઇચ્છવું જોઇએ. માણસ નબળાઇઓથી ભરેલો છે. એ નબળાઇઓનો સામનો કરીને તે તેને ઓળંગી શકે છે. તેમ કરવા ને તેણે સદા જાગૃત અને સાવધાન રહેવું પડે છે અને તેનો પ્રયત્ન સત્ય અને શુદ્ધ હોવો જોઇએ અને ઇશ્વરમાં અચળ શ્રધ્ધા હોવી જોઇએ. હું ચોકસ માનું છું કે એક નેતાપર, જેમને તે દોરવણી આપવાનો પ્રયત્ન કરે છે તેમના કરતાં વધારે મોટી જવાબદારી રહેલી છે. તેણે વધારે ભોગો આપવા પડે છે અને સઘળા દુનીયાદારી સુખોના ત્યાગની ભાવનાથી તેણે કામ કરવું પડે છે. આથી એક વાર નહિ પણ ફરી ફરીને કહેતાં મને જરાયે શરમ કે સંકોચ નથી થવાના કે આપણી સામે આવી પડેલા ભીષણ કાર્યમાં આપણે ચારીત્રવાન નેતાઓની જરૂર છે અને તેઓએ પોતાની અંદરના શત્રુઓ પ્રત્યે સદા જાગૃત અને સાવધાન રહેવું જોઇએ કેમકે જો તેને જીતી નહિ શકીએ તો બાહ્ય શત્રુઓને કદી જીતી શકવાના નથી.

આપણો દોષ

(કાકા કાલેલકર)

જે માણસ પોતાના સ્વાર્થની જ હમેશાં ચીંતા કરે છે એ માણસ અદૂરદર્શી, અંધ અને તુચ્છ છે. એની સ્વાર્થની દ્રષ્ટી તેજ હોવાને લઇ તે લાભ બહુ પામે છે પરંતુ તેનું જીવન હીન, અને ક્ષીણ થઇ જાય છે.

ધનથી ભરેલી પણ જીવનથી ખાલી જીંદગી શા કામની?

કેટલાક લોકો આ સ્વાર્થને આગળ વધારી પોતાની જાતી યા જમાતના સ્વાર્થની ચીંતા કરે છે. આનું કારણ એ છે કે દરેકને જાત ભાઇઓ તરફથી સારા યા બુરા બન્ને કામમાં સાહયતા મળે છે. દરેક માણસને નીષ્ઠાવાન કામ કરનારની જરૂર હોય છે. ભલા અને બુરા બન્ને કામોમાં મદદ કરનારને તેની કીમત આપવા દરેક માણસ રાજી હોય છે.

આથી આપણામાં એક ખરાબ આદત ઘર કરી ગઇ છે. દેશ હીતને ગૌણ સમજી પોતાના અન્નદાતા યા જાતીના સ્વાર્થ તરફ ધ્યાન અપાય છે. આ કારણથી બધીજ જાતીઓ પાછળ પડી ગઇ છે. આ જાતીવાદ લોકોને બે તરફથી બગાડે છે. જે કોઇના હાથમાં અધીકાર યા સત્તા હોય છે, તે આંધળો થઈ પોતાને અને પોતાની જાતીને ફાયદો પહોંચાડવા તરફ ઢળે છે.

આ છે આપણી પહેલી કમજોરી.

બીજી કમજોરી આથી પણ ખરાબ છે. કદાચ કોઇ વ્યકતી જાતીવાદમાંથી બહાર નીકળી નેકીથી, નીષ્પક્ષપાત પણે કામ કરે તો તેને માટે સારૂં ખોટું બોલનારા લોકો આપણામાં મળીજ આવે છે અને દુઃખની વાત એ છે કે, કોઇના પણ બારામાં ખરાબ વાત સંભળાય કે તરત લોકો તેને માનીજ લે છે. લોકો માને છે કે જ્યારે ખરાબ બોલાઇજ રહ્યું છે તો મૂળમાં કાંઇક કાળું તો જરૂર હશે જ. અને તેની તપાસ કરવાની કશી જરૂરત જોતાજ નથી કારણ એમાં કાંઇ ખોટું જણાતું જ નથી.

પરીણામે એ આવે છે કે શંકા અને કૃતઘ્નતાના વાતાવરણમાં કામ કરતાં ભલો માણસ થાકી જાય છે અને હારી બેસે છે. અને ભલાની નીંદાથી બુરા લોકો બચી જાય છે.

કારણ પ્રત્યેકને મોઢે મેસ લગાડવા થી બધાજ કાળા બની જાય છે. અને ભલા બુરાનો ભેદ ટળી જાય છે.

નોંધ

ચર્ચાપર કાપ મુકવાનો ઠરાવ

ગ્રુપ એરીયાઝ બીલ પરની ચર્ચાપર કાપ મુકવાના વડા પ્રધાનના ઠરાવ પર બોલતાં યુનાઇટેડ પાર્ટીના સભ્ય મી. જે. પી. એન. સ્ટ્રાઉસે ૧૯૪૦ માં જ્યારે કાપનો ઠરાવ મુકાયો હતો ત્યારે વડા પ્રધાને લીધેલી વલણની પાર્લામેન્ટ ને યાદ આપી હતી. એ વખતે ડો. મલાને કાપના ઠરાવને "ગુંડાશાહી" તરીકે વર્ણવ્યો હતો. એજ પ્રસંગે કટોકટીના પ્રસંગ દરમીયાન યુદ્ધને લગતા કાયદાઓની ચર્ચાપર જ્યારે જનરલ સ્મટસે કાપનો ઠરાવ મુકયો હતો ત્યારે ડો. મલાને તેમને "ગોરા શાકા" (ઝુલુઓનો એક જુલમી ગણાઇ ગયેલો રાજા) ની ઉપમા આપી હતી. સરકાર પક્ષના એક મુખ્ય નાયક મી. જે. જે. સરફન્ટીને સરકારની પોલ ખુલ્લી પાડતાં જણાવ્યું હતું કે ગ્રુપ એરીયાઝ બીલ સરકાર તરફથી રાજકીય કારણોસર દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું. જ્યારે યુનાઇટેડ પાર્ટીના સભ્યો એ શબ્દોપર ખાસ ભાર મુકી બોલવા લાગ્યા ત્યારે કેટલાક સરકારી સભ્યોએ મી. સરફન્ટીન એવું બોલેલા હોવાનો ઇન્કાર કર્યો.

નોન-યુરોપીયનો માટે પોતાની ખાસ યુનીવર્સીટીઓ

કેળવણી ખાતાના પ્રધાન મી. સી. આર. સ્વાર્ટે પાર્લામેન્ટમાં જણાવ્યું કે સરકારની નીતી નોન-યુરોપીયનો માટે તેઓની પોતાની યુનીવર્સીટીઓ સ્થાપવા ની છે પરંતુ કયારે શકય થશે એ તેમણે જણાવ્યું નહિ. ટ્રાંસપોર્ટ ખાતા ના પ્રધાન, મી. પી. ઓ. સાવરે વચન આપ્યું કે રેલગાડીના ડબા પુરતી સંખ્યામાં હાજલ પડશે ત્યારે નોન-યુરોપીયનોને તેઓના ખાસ પહેલા અને બીજા વર્ગના ડબા આપવામાં આવશે.

બીલના વાજબીપણા માટેના મુદ્દા

ગ્રુપ એરીયાઝ બીલનું બીજું વાંચન પાર્લામેન્ટમાં રજુ કરતાં બીલનું વાજબીપણું ઠરાવવાને મુલ્કી પ્રધાને એક મુદ્દો એ રજુ કર્યો હતો કે કેટલાક કલર્ડ લોકો અને કેટલાક મલાય લોકોએ બીજા બીન-ગોરાઓથી અલગ પોતાના જ લોકોમાં વસવાટ કરવાની ઇચ્છા દર્શાવી હતી. બીજો મુદ્દો એ રજુ કર્યો હતો કે એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્યુર લોઝ એમેન્ડમેન્ટસ કમીટી અને લેન્ડ ટેન્યુર એકટ એમેન્ડમેન્ટસ કમીટી, જેણે પોતાની તપાસનો સંયુકત રીપોર્ટ બહાર પાડેલો છે, તેણે કરેલી સુચનાઓનો હતો. એ બે કમીટીઓ આવું બીલ લાવવાનું વાજબીપણું છે કે નહિ અથવા લાગતાવળગતા લોકોનો એ બાબતમાં શું મત છે એ તપાસવા બેઠેલી નહોતી. કાયદાને વધારે સખ્ત કેવી રીતે બનાવી શકાય એ તપાસવાને બેઠી હતી. લાગતા વળગતા લોકોએ તો આખા યુનીયનમાં પોતાનો અવાજ નિઃશંકપણે દર્શાવેલો છે અને બીલ નો તે સર્વાનુમતે વીરોધ કરનારો છે. પ્રધાને ડરબન સીટી કાઉન્સીલ, જે આ બીલને હાર્દીક ટેકો આપી રહી છે, તેના ડેપ્યુટેશનને મુલાકાત આપી હતી પરંતુ હીંદીઓની એક પણ સંસ્થાને સાંભળવાની સાફ ના પાડી હતી. ટુંકમાં આ બીલ જેઓને ગંભીરપણે લાગુ પડનારૂં છે તે લોકોના વીશાળ સમુહના અવાજને ઠોકર મારી તેઓ ના સખત વીરોધ છતાં ઉતાવળે તેને પસાર કરી દેવામાં આવી રહ્યું છે.

કલર્ડોનો વીરોધ

ઉપલું લખાયા બાદ અમને જાણીને આનંદ થાય છે કે કલર્ડ પીપલ્સ કોંગ્રેસના પ્રમુખ અને બ્રીટીશ એમ્પાયર સર્વીસ લીગના સેક્રેટરી મી. એચ. એ થોર્ને મુલ્કી પ્રધાનપર સંદેશો મોકલી કેન્ડપરના કલર્ડ લોકોની બીજા બીન-ગોરાથી અલગ રહેવાની ઇચ્છા દર્શાવેલી હોવાનું તેમણે પાર્લામેન્ટમાં જણાવેલું તેનો ઇન્કાર કર્યો છે. મી. થોર્ન જણાવે છે કે ગ્રુપ એરીયાઝ બીલ જુલમી છે અને કલર્ડ લોકોના હકો

ની બીલકુલ અવગણના કરનારૂં છે અને કલર્ડ લોકો તેને કોઇ પણ પ્રકારે ટેકો આપવા માંગતા નથી. વધુમાં પ્રધાનને તેમણે ચેલેંજ કર્યું છે કે રેન્ડપરના કલર્ડ લોકોને બીલની વીરૂદ્ધમાં એક પીટીશન કરવા દે અને જો પ્રધાન કલર્ડ લોકના મતથી દોરાવાને તઇયાર હોય તો ગ્રુપ એરીયાઝ બીલ તેમણે પાછું ખેંચી લેવું જાઇએ, કેમકે રેન્ડ પર તેમજ કોઇ પણ જગ્યાએ તેઓ એ બીલને ટેકો આપવા ખુશી નથી.

ચીનાઓનો વિરોધ

ટ્રાંસવાલ ચાઇનીઝ એસોસીએશને ગ્રુપ એરીયાઝ બીલનો વીરોધ કરનારો પ્રધાનપર તાર મોકલ્યો છે. તેમાં જણાવ્યું છે કે જોકે બીલમાં ચીનાનું નામ આવતું નથી છતાં માનવામાં આવે છે કે તેઓની કલર્ડોમાં ગણત્રી કરવામાં આવશે.

"પ્રધાનને અમે અરજ કરીએ છીએ કે યુનીયનની ન્હાની ચીનાઓની કોમને બીલમાંથી મુક્ત રાખવામાં આવે."

રીપેટ્રીએટ થતાં સુધી ફરજીયાત સેગ્રેગેશન

એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્યુર લોઝ એમેન્ડમેન્ટસ કમીટી અને લેન્ડ ટેન્યુર એક્ટ એમેન્ડમેન્ટસ કમીટીએ પોતાની તપાસના બહાર પાડેલા સંયુક્ત રીપોર્ટ માં જણાવેલું છે કે:

પ્રજાની માન્યતા વધવા લાગી છે કે એશીયાટીક સવાલનું સંતોષ કારક સમાધાન રીપેટ્રીએશનથી જ આવી શકશે અને જે કંઈ પણ કાયદા કરવામાં આવે તે પ્રજાની એ ઉંડી અભિલાષા તુટી પડે તેવા થવા નહિ જોઇએ. (અહિં પ્રજા એટલે ગોરી પ્રજા સમજવું) વર્ષો થયાં મુખ્ય ભાર રીપેટ્રીએશનના મુદ્દા પર મુકવામાં આવેલો છે અને આજે પણ આવી રહ્યો છે અને જો તે ન થઇ શકે તો ફરજીયાત સેગ્રેગેશનપર મુકવામાં આવે છે.

હમણામાં તો રીપેટ્રીએશન તરફ જ વલણ વધતી જાય છે અને જ્યાં સુધી તે શકય ન થાય ત્યાં સુધી ફરજીયાત સેગ્રેગેશન થવું જોઇએ.

આજે વળી એથીયે એક પગલું આગળ વધી એવું કહેવામાં આવી રહ્યું છે કે ફરજીયાત સેગ્રેગેશન થવું જોઇએ અને રીપેટ્રીએશન સ્વિકારાવવાને બહિષ્કારની નીતી પણ અખત્યાર કરવી.

અને તેના સભ્ય રાજ્યો વચ્ચેના સંબંધ વીષેના તે એવા ખ્યાલો સુચવે છે કે જે તદન જ સ્વિકારી નહિ શકાય તેવા છે.

એથી લાભ શું

આવી વર્તણુકથી સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ શું મેળવવાની આશા રાખે છે એ સમજાવું મુશ્કેલ છે. સાઉથ આફ્રીકાના ઘણા યુરોપીયનોની દિલસોજી તે ગુમાવી દેનારી છે, અને યુનોને તેણે ભલામણ કરેલું પગલું લેવાને તે પ્રેરી શકે એ પણ માનવા જેવું નથી. સરકારને વધારે દમનના પગલાં લેવાને તે ઉશ્કેરી મુકે એવો સંભવ છે. ખરેજ જો પ્રધાનમંડળમાં ડહાપણ હોય તો તેણે સમજવું જોઇએ કે સહી બહુતા બતાવવામાંજ, હીંદીઓની કોંગ્રેસ અમે તે કહે તેના પ્રત્યે તદન દુર્લક્ષ્ય આપવામાંજ વધારે લાભ સમાયેલો છે. પરંતુ આપણા હાલના રાજ્યકર્તાઓની તવારીખ આવી ડહાપણભરેલી ખામોશ તેઓ રાખી શકે એવું સુચવનારી નથી. વધારે સંભવ તો એવોજ છે કે જુલમમાં વધારો કરવાની તે લાલચમાં પડશે.

નમ્રમતવાદીઓની ફરજ

સાઉથ આફ્રિકામાં નમ્રમત ધરાવનારા બે વર્ગો છે, જેમની ફરજ સ્પષ્ટ છે. નમ્રમતના યુરોપીયનોએ કોંગ્રેસના જેવી સંસ્થાઓ અને ડૉ. નાયકર જેવા માણસોના દુરાગ્રહથી નેશનલીસ્ટ સરકારની નીતી પ્રત્યે છે તેના કરતાં વધારે દિલસોજી ધરાવતા થવાને ઉશ્કેરાઇ જેવું નહિ જોઇએ. વળી તેના કરતાં વધારે મુશ્કેલ જવાબદારી નમ્રમતના હીંદીઓપર રહેલી છે. તેઓનાં ગરમમીજાજી મો ઉશ્કેરાટભરી ભાષા અને ગાંડપણભર્યાં વર્તનથી હીંદી સવાલને કેટલું નુકસાન થાય એ તેઓએ સારી રીતે સમજવું જોઇએ. તેઓની મુશ્કેલ છતાં સ્પષ્ટ ફરજએ છે કે સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસે કરેલા છે તેવા ઠરાવો સામે તેઓએ દ્રઢતાથી પોતાનો વીરોધ દર્શાવવો જોઇએ.

ગફલતીનો એક નમુનો

'નાટાલ વીટનેસે' આપેલી સલાહ

'નાટાલ વીટનેસ'ના જે લેખનું અમારા અગ્રલેખમાં અમે સુચન કર્યું છે તે વાંચકોની જાણ માટે અમે અહિં આપીએ છીએ:

સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ જેઓનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવે છે તેઓની, કોઇ પણ રાજકીય સત્તા ધરાવવાની, નાલાયકી સિદ્ધ કરવા બેઠેલી જણાય છે. નેશનાલીસ્ટ સરકારને બાતલ કરવાની યુનાઇટેડ નેશન્સને માગણી કરવાના તેના મુર્ખાઇભર્યા અને ગાંડા ઠરાવ પરથી એવા નીર્ણયપર આવવાને માણસ લલચાય છે. કોંગ્રસના પ્રમુખ ડૉ. જી. એમ. નાયકરે કરેલુ એક નીવેદન, યુનાઇટેડ નેશન્સ, જેણે યુનીયન સરકારની જાતીભેદની નીતીને વખતો વખત વખોડી કાઢેલી છે. તેને સુચના કરે છે કે "પ્રજાતંત્રીય રાષ્ટ્રોના કુટુંબ માંથી મલાન સરકારને બાતલ કરી દેવાની તેની ફરજ છે." અને ભલા કાજે તે વધુમાં ઉમેરે છે કે કોંગ્રેસના સભ્યો માને છે કે સાઉથ આફ્રિકાની હાલની સરકારની નીતી જગતની શાંતીને ગંભીર ફટકો મારનારી છે, કેમ કે યુનીયનમાં એવી સ્થિતિ ઉત્પન્ન થઇ રહી છે કે જે હિટલરે પોતાના નાઝી તંત્રથી જર્મનીમાં જેવો જગતીય સવાલ ઉભો કર્યો હતો તેવા સવાલમાં પરિણમશે.

ઘોર કર્મ

હાલની સરકારની જાતીભેદની નીતીનો અમે બચાવ નથી કરતા, પરંતુ અમને શંકા છે કે નેશનલીસ્ટોના સઘળાં ભાષણો અને અગ્રલેખો નમ્રમતના માણસોની મોટી સંખ્યાને નેશનલીસ્ટ સરકારની નીતીને સંમત થવા ઉશ્કેરી શકે, તેના કરતાં પણ આવાં નીવેદનો એ માર્ગે લોકોને દોરાવાની વધારે ઉશ્કેરણી કરનારાં છે. જે દેશમાં કોંગ્રેસના સભ્યો વસી રહ્યા છે અને જેના પ્રત્યે તેઓએ વફાદાર રહેવું ઘટે છે એ દેશની સરકાર સામે જુલમી પગલું લેવાની યુનોને સીધી માગણી કરવી એ એક ઘોર અપમાન છે જે સાઉથ આફ્રિકાના સઘળા ગોરાઓને ભાગ્યેજ લાગ્યા વિના રહેશે, પછી જાતીભેદની નીતીને વીષે તેઓની ગમે તેવી દ્રષ્ટિ હોય. હીંદીઓની અથવા અન્ય બીન-ગોરાઓની સ્થિતિ સુધારવાને સાઉથ આફ્રિકાની સરકાર પ્રત્યે પોતાની વગ ચલાવવાની યુનોને અપીલ કરવી એ એક વસ્તુ છે; એ સરકારની સામે ગંભીરમાં ગંભીર પગલું લેવાની તેને સીધી માગણી કરવી એ તદન જુદી છે. કાયદેસર જો એવું પગલું રાજદ્રોહી નહિ ગણાતું હોય તોય નૈતિક દ્રષ્ટિએ તો તેની ઘણીજ નજદીકનું ગણાય. ઓછામાં ઓછું ગણીએ તો રૂઆબતની જવાબદારીઓ અને યુનો

ડરબનમાં નોન-યુરોપીયનોની પ્રોટેસ્ટ મીટીંગ

સરકારની દમનનીતી સામે વીરોધ કરવા ગયા રવીવારે ડરબનમાં હીંદીઓ, નેટીવો અને કલર્ડોની એક જંગી સભા મળી હતી. સભા આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસ, આફ્રિકન પીપલ્સ ઓરગેનાઇઝેશન, કમ્યુનીસ્ટ પાર્ટી, આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસ યુથ લીગ અને આફ્રીકન વીમેન્સ એસોસીએશનના આશ્રય હેઠળ બોલાવવામાં આવી હતી.

ગ્રુપ એરીયાઝ બીલ અને અનલોફુલ ઓરગનાઇઝેશન્સ બીલને સઘળા સાઉથ આફ્રિકાવાસીઓના રહ્યા સહ્યા છુટાપણા ઉપર સીધો પ્રહાર કરનારા કાયદાઓ તરીકે વર્ણવનારો ઠરાવ પસાર થયો હતો.

આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસના પ્રમુખ ડૉ. જે. એસ. મોરોકાએ અસરકારક ભાષણ કરતાં કહ્યું કે સઘળા નોન-યુરોપીયનોએ પોતાની આઝાદી માટે એકત્ર થવાની જરૂર છે. હીંદીઓ અને કલર્ડોને તેમણે ખાત્રી આપી કે આફ્રીકનોનો રાષ્ટ્રવાદ તેઓનો વીરોધ કરનારો નથી. આફ્રીકન, રાષ્ટ્રવાદનો અર્થ આપણા દેશના સઘળા કચડાયેલા લોકોની આઝાદીને માટેની લડત થાય છે.

ગ્રુપ [illegible]રીયાઝ બીલ વીષે બોલતાં ડૉ. મો[illegible]કાએ કહ્યું કે ગોરા આ દેશને પોત[illegible] અને પોતાના સંતાનોનો બનાવવ[illegible] માગે છે. નોન-યુરોપીયનોને જો પુ[illegible] જમીન આપવામાં આવે તો ખાણો [illegible] જશે. આપણી આઝાદી આપણ[illegible] પોતાનાજ હાથમાં છે. આપણે [illegible] થઇ ઉભીશું તો આપણ[illegible] ને કોઇ અટકાવી શકનાર [illegible] એ વખત આવેલો છે કે જ્યારે આપણે કદી નહિ હતા તેવા સંગઠીત થઇ આપણા હકોને માટે લડવાનું છે.

સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસના પ્રમુખ ડૉ. જી. એમ. નાયકરે કહ્યું કે હીંદીઓનો ગ્રુપ એરીયાઝ બીલ અને અનલોફુલ ઓરગનાઇઝેશન્સ બીલ સામે આખર લગી લડવાનો નીશ્ચય છે.

સભાએ પસાર કરેલા ઠરાવમાં ઉક્ત બીલોને આખી બીન-ગોરી વસતીને જુદા જુદા વાડાઓમાં ગોંધવાની અને ત્યાં તેઓની સ્થિતિ ગરીબીમાં સબડતા મજુરો અને ગુલામોના જેવી કરી મુકવાની એક યુક્તિ તરીકે ઓળખાવવામાં આવ્યા છે.

વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે બીલો આ દેશમાં ફાશીસ્ટ પોલીસ રાજ્યની ચાલાકી ભરેલી યોજનાને સંપુર્ણ કરનારાં છે, જ્યાં મોટા ભાગના ગોરા તેમજ બીન-ગોરા પોલીસના જુલમના ભોગ બનશે.

ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રસના પ્રમુખ ડૉ. દાદુ, જેમનીપર જાહેર સભાઓમાં બોલવાનો મનાઇ હુકમ બજાવવામાં આવ્યો છે, તેમના ભાષણની રેકોર્ડ સભામાં હાજર થએલી મેદનીએ સાંભળી હતી.

કિર્તી મંદીર

પોરબંદરમાં ગાંધીજીના જન્મ સ્થાનની પાસે પુ. બાપુજીના કહેવાથી અને તેમને માર્ગ દર્શન કરાવ્યા મુજબની યોજના મુજબ શ્રી. નાનજી કાલીદાસ મહેતાએ કીર્તી મંદીર બંધાવ્યું છે. આ મંદીરનું ઉદ્ઘાટન તા. ૨૭-૫-૫૦ ના નાયબ વડા પ્રધાન સરદાર વલ્લભભાઇને હસ્તે કરવામાં આવ્યું છે.

ગ્રુપ એરીયાઝ બીલનું બીજું વાંચન

ગ્રુપ એરીયાઝ બીલનું બીજું વાંચન મુલ્કી પ્રધાન ડોંગીસે ગયા સોમવારે બપોરે પાર્લામેન્ટ સમક્ષ રજુ કર્યું હતું. પ્રધાને કહ્યું કે બીલ ની પાછળ રહેલો મુખ્ય સિદ્ધાંત ગ્રુપ એરીયાઝ સ્થાપવાને માટે સગવડ કરવા નો છે. તેનો અર્થ એ થાય છે કે જુદી જુદી જાતીના વર્ગોને માટે જરૂર પડે તો ફરજીયાત જુદા લત્તા સ્થાપશે.

બીલ એવા જુદા જુદા લત્તાઓ ઠરાવતું નથી પરંતુ અમુક વર્ષોની અંદર વાજબી અને ન્યાયી રીતે તેમ કરવાને માટે જરૂરી સાધનો પુરાં પાડે છે.

બીલનો હેતુ દેશનું આર્થીક જીવન પડી ભાંગે એવા ફેરફારો અચાનક અને સંપુર્ણ નથી કરી નાખવાનો એ ફેરફારો ધીમે ધીમે થાય એવું કરવા જતાં બીલ ગુંચવાડા ભરેલું થયું છે અને તેનો સંભાળપુર્વક વિચાર કરવા ની જરૂર છે.

પ્રધાને કહ્યું: કે યોજના બહુ સરળ છે, અને બીલ પસાર થતાં તેની તાતકાલીક અસર એ થશે કે દેશનો પ્રત્યેક ભાગ કન્ટ્રોલ્ડ એરીયાના ધોરણ પર મુકાઇ જશે. અમુક ઠરાવાયેલા લત્તા જે બીલમાં જણાવવામાં આવેલા છે તે અપવાદ રૂપ રહેશે.

બીલમાં વધુમાં એ બહોળા કન્ટ્રોલ્ડ એરીયામાં ધીમે ધીમે ગ્રુપ એરીયા જાહેર કરવાનું જણાવાયું છે, એવા ગ્રુપ એરીયા વસવાટને માટે અથવા માલીકી માટે અથવા વસવાટ અને માલીકી બન્ને માટે જાહેર થશે.

એ એરીયા ત્રણ ગ્રુપોને માટે થશે—ગોરા, કલર્ડ અને નેટીવ. વસતીના રેજીસ્ટરને માટે થયું છે તેમ છેલ્લા બે ગ્રુપોના પેટા-ગ્રુપો પણ પાડી શકાશે.

કન્ટ્રોલ્ડ એરીયા, જે આ બીલ પસાર થતાં આપોઆપ જ બની જશે, તે સીવાય એ કન્ટ્રોલ્ડ એરીયામાં બીજા પણ એરીયા સ્થાપી શકાશે જે સ્પેસીફાઇડ એરીયા તરીકે ઓળખાશે.

તે પછી સાદી યોજના એવી છે કે એક કન્ટ્રોલ્ડ એરીયામાંથી એક ઓપન એરીયા અથવા સ્પેસીફાઇડ એરીયા તરીકે જાહેર કરી શકાશે અને પાછળ થી તેને ગ્રુપ એરીયા તરીકે જાહેર કરવામાં આવશે.

કન્ટ્રોલ્ડ એરીયા

કન્ટ્રોલ્ડ એરીયા સંબંધી સ્થિતિ આ પ્રમાણે છે: કન્ટ્રોલ્ડ એરીયામાં માલીકીની ફેરબદલી નહિ થઇ શકે—હાલ જે ગ્રુપનો માણુસ જમીન માલીકી ધરાવતો હોય તેનાથી તે માલીકી બીજા ગ્રુપના માણુસના નામપર ફેરબદલ નહિ કરી શકાય, સિવાય કે તેને માટે પરમીટ મેળવેલી હોય. કન્ટ્રોલ્ડ એરીયા માં વસવાટના સંબંધમાં બીજા ગ્રુપનો માણુસ તેમાં વસવાટ કરી નહિ શકે, સિવાય કે તેણે તેમ કરવા પરમીટ મેળવેલી હશે, પરતુ તેવા દાખલામાં વસનાર, માલીક જે વર્ણનો હશે તેજ વર્ગનો ગણાશે.

મતલબમાં, દાખલા તરીકે ગ્રુપ (એ) નો માણુસ માલીક હોય અને ગ્રુપ (બી) નો માણુસ વસનાર હોય તો વસવાટમાં ફેરબદલી થઇ શકે. અને પછી છેલ્લો વસનાર ગ્રુપ (બી) નો માણુસ હોય તે છતાં ગ્રુપ (એ) નો માણુસ જ વસનાર બની શકે.

પ્રધાને જણાવ્યું કે આ પરિસ્થિતિ ના કારણને વિષે પાછળથી ખુલાસો કરવામાં આવશે.

કન્ટ્રોલ્ડ એરીયામાં ઠરાવવામાં આવેલું હોય તેની વીરૂદ્ધ વસવાટમાં કે માલીકીમાં ફેરફાર કરવાનો હોય તો પરમીટ લેવાની જરૂર પડશે.

એકજ ગ્રુપના માણુસો વચ્ચે પ્રોપર્ટીઓની લેવડદેવડમાં સામાન્ય નીયમોને કશી અડચણ કરવામાં નહિ આવે.

વિવિધ જાતના કન્ટ્રોલ

સ્પેસીફાઇડ એરીયાના સંબંધમાં ૧૯૪૬ના કાયદાના આધારે કન્ટ્રોલ કરવાનું ધારવામાં આવ્યું છે. બીલમાં વિવિધ જાતના કન્ટ્રોલ મુકવાનું યોજવા માં આવ્યું છે કે જેના પરિણામે અંતે તેવા લતાઓ અમુક ગ્રુપના લોકોને માટેના માલીકી અને વસવાટના ગ્રુપ એરીયા બની જશે,

માલીકીના સંબંધમાં, કન્ટ્રોલ્ડ એરીયામાં કોઇ પણ એક ગ્રુપના માણુસ થી બીજા ગ્રુપના માણુસની સાથે વગર પરમીટે પ્રોપર્ટીની લેવડદેવડ નહિ થઇ શકે. એ જ વસ્તુ સ્પેસીફાઇડ એરીયા તેમજ ઓપન એરીયાને વીષે પણ લાગુ પડશે. માલીકીની બાબતમાં આ સઘળા લત્તાઓમાં એક જ નીયમ લાગુ પડશે.

વસવાટના સંબંધમાં ત્રણ જાતના કન્ટ્રોલમાં ફેર રહ્યો છે.

સ્પેસીફાઇડ એરીયામાં જે ગ્રુપને માટે એ લત્તો ઠરાવાયો હોય તે સિવાય ના બીજા કોઇથી તેમાં વસવાટ કરી નહિ શકાય.

ઓપન એરીયામાં વસવાટ પર કશો કન્ટ્રોલ નહિ મુકવામાં આવે.

ગ્રુપ એરીયા જાહેર કરવા સંબંધી સગવડમાં બની શકે ત્યાં સુધી લાગતા વળગતા સઘળા પક્ષોના લાભો સુરક્ષિત રાખવામાં આવ્યા છે.

પાર્લામેન્ટની સંમતી

આ બીલ મુજબ સામાન્ય નીયમ એવો રહેશે કે પ્રધાનની સંમતિ મળ્યા બાદ પણ કોઇ પણ જાહેરાત પાર્લામેન્ટના બન્ને ગ્રહોની મંજુરી વીના કરી શકાશે નહિ.

આ સામાન્ય નીયમમાં બે અપવાદો રાખવામાં આવ્યા છે:

(૧) નાટાલમાં અને કેપ પ્રાંતમાં કાયદાની શરૂઆત બાદ પાંચ વર્ષની અંદર તેવી કોઇ પણ જાહેરાત પાર્લામેન્ટના બન્ને ગ્રહોની સંમતિ વીના કરી શકાશે. આ વસ્તુ ૧૯૪૬ ના કાયદામાં હાલ વર્તી રહેલી સ્થિતિ મુજબ છે, અને તેને માટે સબળ કારણો રહેલાં છે.

(૨) ટ્રાંસવાલમાં અમુક જાતના દાખલાઓ, જેમાં અમુક ગ્રુપને માટે ઇલાયદા લત્તાઓ સ્થાપવાની પાર્લામેન્ટના બન્ને ગ્રહો તરફથી સંમતી અપાઇ ચુકેલી છે, તેના સંબંધમાં તેવી જાહેરાત માટે બન્ને ગ્રહોની સંમતિ લેવાની જરૂર નથી. પાર્લામેન્ટે એક ઠરાવ કરી નાખેલો છે તેને ફરી બેવડાવવાનું બીન-જરૂરી જણાયું છે.

પરિણામો

ગ્રુપ એરીયા જાહેર કરવાના પરિણામો વીષે બોલતા પ્રધાને કહ્યું: તેનો આધાર પ્રથમ એ હકીકતના ઉપર રહેશે કે એ લત્તો માલીકીને માટે, કે વસવાટને માટે કે બન્નેને માટે જાહેર થયો છે કે નહિ; એ ત્રણ પ્રકારના ગ્રુપ એરીયા સ્થપાશે.

એક ગ્રુપ એરીયા જો માલીકીને માટે જ જાહેર થયો હશે તો કોઇ પણ બીન હકદાર માણુસથી વગર પરમીટે તેમાં પ્રોપર્ટી મેળવી નહિ શકાય.

એ લત્તો જાહેર થયાની તારીખે જો કોઇ બીન હકદાર માણુસ તેમાં પ્રોપર્ટીની માલીકી ધરાવતો હશે તો તે જીવે ત્યાં સુધી તેની માલીકી ધરાવી શકશે. તે વેચી દેવાની તેને ફરજ પાડવામાં નહિ આવે. પરંતુ એ પ્રોપર્ટી તેને માટેના લત્તામાં નહિ હોઇ તેને તે વેચી દેવાની તક આપવામાં આવશે.

પરંતુ એ પ્રોપર્ટી તેનાથી, એ લત્તાને માટે હકદાર ગણાતો હોય, તે સિવાય બીજા કોઇને વેચી શકાશે નહિ.

એક ઓપોઝીશન મેમ્બર: શી તમારી ઉદારતા?

બીજો ઓપોઝીશન મેમ્બર: શું એ નીયમ રહેઠાણ અને વેપાર બન્નેની પ્રોપર્ટીને વિષે લાગુ પડશે?

પ્રધાન: એ માત્ર માલીકી પુરતો જ છે.

કંપની

પ્રધાને કહ્યું, બીનહકદાર કંપનીનો વિચાર જુદા ધોરણે કરવો પડશે કેમ કે કંપનીની હસ્તી કાયદામાં ચાલુ ગણાય છે, તે મરતી નથી. આથી બીનહકદાર, એટલે કે, એ લત્તાને માટે હકદાર નહિ હોય તેવા ગ્રુપના કંપની બનેલી હોય, પરંતુ એ લત્તો જાહેર થયાની તારીખે તેમાં પ્રોપર્ટી ધરાવતી હોય, તો તેવી કંપનીને પોતાની એ પ્રોપર્ટી કોઇ પણ હકદાર ગણાતા માણુસ કે કંપનીને વેચી દેવાને દસ વરસની મુદત આપવામાં આવશે, સિવાય કે એથી લાંબી મુદત સુધી રાખવાની તેણે પરમીટ મેળવેલી હશે.

એક ઓપોઝીશન મેમ્બર: નાણાની ખોટ જશે તેનું શું?

વસવાટના સંબંધમાં, જો એક ગ્રુપ એરીયા ગ્રુપ (એ) ને માટે જાહેર કરવામાં આવેલો હોય તો ગ્રુપ (બી) ના માણુસે જાહેરાતમાં જણાવેલી મુદતની અંદર તે ખાલી કરી જવો પડશે. એ મુદત એક વર્ષ કરતાં ઓછી નહિ અપાય, પરંતુ તે કરતાં વધારે કોઇ પણ મુદત અપાશે.

કોઇ પણ ગ્રુપ એરીયામાં બીનહકદાર માણુસની વસવાટની મુદત પુરી થયા બાદ પણ તેને પરમીટથી વધુ વખત રહેવા દેવાની બીલમાં સગવડ રાખવા માં આવી છે. પરંતુ એવી પરમીટ ખાસ મુશીબતના દાખલામાંજ અથવા તો જેને માટે એ લત્તો જાહેર થયો હશે એ ગ્રુપના માણુસોના હિતમાં તેવા માણુસે વસવાટ ચાલુ રાખવો જરૂરી જણાશે તેવા દાખલામાંજ આપવામાં આવશે.

વેપારના પરવાન

વેપારના પરવાનાના સંબંધમાં, બીલમાં જણાવવામાં આવ્યું છે તેમ પરવાનો આપનાર અમલદારને એવી ખાત્રી થવી જોઇએ કે જે લત્તામાં વેપારનું મકાન આવેલું છે તે લત્તા માં વસવાટ કરવાનો અરજદારને હક છે. આ કલમનો અમલ કેવી રીતે કરવો એ બાબતમાં કંઇક સુધારો લાવવાની જરૂર રહેશે.

લેન્ડ ટેન્યોર એડવાઇઝરી બોર્ડ આ બીલનો અમલ કરવામાં મુખ્ય કુંચી છે.

એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્યોર બોર્ડના ધોરણે તે સ્થાપવામાં આવશે પરંતુ તેના સભ્યો વધારે રહેશે. બોર્ડના ઇન્સપેકટરો રહેશે, જેઓને તેની ફરજો ઉઠાવવાને પુરતી સત્તાઓ અપાશે. ગ્રુપ એરીયા કેવી રીતે પાડવા અને બીનહકદાર માણુસોને વસવાટ કરવાનો હક નહિ હોય તેવા લત્તાઓમાં વસવાટ ચાલુ રાખવાની કેવા સંજોગોમાં પરમીટો આપવી એ બોર્ડની તપાસપર થી નકકી થશે.

સ્વરાજની સત્તા

બીલની કલમ (૩) અને (૭) માં ઘણો અગત્યનો મુદ્દો રહેલો છે. એ કલમોના આધારે અમુક ગ્રુપ એરીયા માં વસનારા લોકોને સ્વરાજય સત્તા આપનારી સસ્થા ઉભી કરી શકાશે. આ કલમોનો અમલ કેવી રીતે લાગુ પાડવો એ એ ખાસ ગ્રુપના માણુસોની તેવી સત્તાઓ ભોગવવાની શકતીના ઉપર આધાર રહેશે. તેમાં કેટલીક સહીસલામતીઓ પણ રાખવામાં આવશે, એ સત્તાઓ શરૂઆતમાં, જેની હકુમતનીમે તેઓ આવેલા હશે તે સ્થાનીક સત્તાઓની દેખરેખ નીચે વાપરવા દેવામાં આવશે. અને કોઇ પણ અમુક ગ્રુપ એરીયામાં એ સત્તાઓ આપવામાં આવે તે પહેલાં લાગત,

વળગતા પ્રાંતના એડમીનીસ્ટ્રેટરની સાથે મસલત કરવામાં આવશે.

પ્રધાને જણાવ્યું કે એવી મસલતનો લાભ સ્થાનિક સત્તાને પણ આપવો કે નહિ અને એડમીનીસ્ટ્રેટની સંમતી મેળવવાનું દાખલ કરવું કે નહિ એ હું વીચારી રહ્યો છું. આ બાબત એવી છે કે અમુક ગ્રુપ એરીયા એવી સત્તાઓને માટે લાયક છે કે નહિ એ સ્થાનિક મતથી જ નકકી થઈ શકે અને લાયક છે કે નહિ એ નકકી કરવાની માથાકુટ માં હું જાતે પડવા માગતો નથી. આ બાબતમાં હું સુધારો લાવવાનું વીચારી રહ્યો છું.

સહીસલામતીઓ

સ્થાનિક સત્તાઓ બરોબર વહીવટ ચલાવે તેને માટે કેટલીક સહીસલામતી ઓ રાખવામાં આવી છે. હું તે જરૂરી નથી ગણતો પરંતુ તેને માટેની સત્તા ઓ અનામત રાખવી જોઇએ કે જેથી દેખરેખ રાખનારી સ્થાનિક સત્તા કોઇ પણ ગ્રુપના અમુક માણસો પ્રત્યે નીષ્કાળજી નહિ બતાવે.

બીલમાં એવી સગવડ રાખવામાં આવી છે કે એડમીનીસ્ટ્રેટર તપાસ કરી શકે. અને જો તેને સંતોષ થાય કે અમુક ગ્રુપ એરીયામાં નાગરીકોની સગવડો પુરી પાડવામાં સ્થાનિક સત્તા પોતાની ફરજો બજાવતી નથી, તો તેને ખાસ જણાવેલી સગવડો પુરી પાડવા ની સુચના આપી શકાશે; અને જો સ્થાનિક સત્તા તે પુરી નહિ પાડે તો એડમીનીસ્ટ્રેટર જાત એ કામ કરી તેનો ખર્ચ સ્થાનિક સત્તા પાસેથી વસુલ કરી શકશે.

પરંતુ કોઇ પણ અમુક સ્થાનિક સત્તાના સાધનો ઉપરવટની યોજનાની માગણી કરવી નકામી છે અને એવું સ્પષ્ટ કરવાનો સુધારો હું લાવવા વીચારૂં છું કે તપાસ કરવામાં અને શું કરવું તેની સુચના કરવામાં એડમીનીસ્ટ્રેટરે લાગતી વળગતી સ્થાનિક સત્તાના આર્થીક સાધનો અને એવી અન્ય બાબતોનો ખ્યાલ કરવો.

પ્રધાને જણાવ્યું, આવી જાતના બીલમાં કંપનીઓ સ્થાપીને અને કોઈ બીજી રીતે કાયદામાંથી છટકવા સામે સાવચેતીઓ રાખવી અનિવાર્ય થઈ પડે છે. મળેલા પુરાવાઓપરથી એવો ચોકસ નીર્ણય થયો છે કે મરજીયાત સેગ્રેગેશનથી સવાલનો ઉકેલ આવી શકવાનો નથી.

પ્રજામાં કેટલાંક તત્વો એવાં છે કે જેઓ આ બીલ માંગતા નથી અને સંબંધ ધરાવતા સઘળા ગ્રુપોને એક બીજાથી ખેંચાવાની સાધારણ વલણને અટકાવવા પોતાનું બનતું કરવા માગે છે. બીજાઓ ગોરા વિરૂદ્ધ પ્રચારથી ગેરરસ્તે દોરવાઇ રહ્યા છે અને એ કારણથી સરકારને પગલાં લેવાની જરૂર પડી છે.

બીન-ગોરા ગ્રુપોને આવી યોજનાના લાભો દેખીતા છે. નોકરીના નવા દ્વારો તેઓને માટે ખુલ્લાં થશે કે જે આજે બંધ છે, અને આવી યોજના આપણી પાસે હોઇ અમુક લત્તાઓમાં તેમાં વસનારા લોકો જાતે જ પોતાનો સઘળો કારભાર નહિ ચલાવી શકવાનું કશું કારણ નથી.

આ કારણથી સ્વાભાવિક રીતે બીન-ગોરાઓના અમુક વર્ગોએ આ બીલના સીદ્ધાંતને ટેકો આપેલો છે અને હાલ જે સ્વરૂપમાં તે મુકાયું છે તેને માંન્ય કર્યું છે.

બીન-ગોરા મંડળોએ મારી સમક્ષ રજુઆતો કરી હતી અને આ બીલને જેમ બને તેમ તાકીદે કાયદાપોથીપર મુકવાની માગણી કરી હતી.

એક ઓપોઝીશન મેમ્બર: એ કો હતા એ કહેશો?

પ્રધાન: બેશક. કહીશ. તેઓ રેન્ડ પરના કલર્ડો હતા. તેઓએ પોતાની સંસ્થા મારફત મને જણાવ્યું છે કે બીન-ગોરા ગ્રુપોના માણસો, જેટલ ગોરાઓ છે તેટલાજ, બીજા બીન-ગોરા ગ્રુપોના માણસોથી ઇલાયદા અને પોતાના જ ગ્રુપના લોકોની વચ્ચે રહેવા ઇચ્છે છે.

યુ. પા. નો સુધારો

યુનાઇટેડ પાર્ટીના મી. જે. જી. એન. સ્ટ્રાઉસે સુધારો મુકયો કે (અ) સાઉથ આફ્રિકામાં રહેઠાણ અને સામાજીક ઇલાયદાપણાનો સામાન્ય રીતે સ્વિકાર થએલો હોઇ અને (બ) લાગતા વળગતા પક્ષો રજુઆતો કરી શકે અને જુબાની આપી શકે તેવી કોઇ પણ જાહેર તપાસની ગેરહાજરી હોઇ, આ સભા, સુપ્રીમ કોર્ટના એક જડજના પ્રમુખપણા હેઠળ નીમાયેલા એક કમીશન તરફથી આ બીલને અમલમાં મુકવાની વ્યવહારૂ શકાતા અને થનારા નાણા ખર્ચનો ખ્યાલ રાખી તપાસ કરી તે પર રીપોર્ટ ન કરે ત્યાં સુધી બીજું વાંચન પસાર કરવા ઇન્કાર કરે છે."

તેમણે જણાવ્યું ઓપોઝીશન સામાજીક અને રહેઠાણના સેગ્રેગેશનની નીતીમાં માને છે અને તેણે સ્પષ્ટ જણાવેલું કે તે સમાનતા કે સેળભેળના પક્ષમાં નથી. આ કાયદાનો સીદ્ધાંત સ્વિકારવામાં તેને કશો વાંધો નથી.

આ કાયદો જે રીતે ઉતાવળે પસાર કરી દેવામાં આવી રહ્યો છે તે રીતે બહારની દુનીયામાં યુનીયનની પ્રતિષ્ઠા ઘટાડવામાં તે વધુ મદદરૂપ થઇ પડશે. ઘણી સહેલાઇથી તેના આંતરરાષ્ટ્રિય દુષ્પરિણામો થવા પામશે.

પ્રધાન જોઇન્ટ કમીશનનો રીપોર્ટ ટાંકીને અને આગલા વડા પ્રધાન જનરલ સ્મટસે ૧૯૪૬ માં એશીયાટીક લેન્ટ ટેન્યુર એન્ડ ઇન્ડિઅન રેપ્રેઝેન્ટેશન બીલને સીલેકટ કમીટી સમક્ષ રજુ કરવાની ના પાડતાં કહ્યું હતું. તેનું સુચન કરીને સીલેકટ કમીટી નીમવાની કે વધુ તપાસ કરવાની વાતને ઉડાવી દઇ રહ્યા છે. જનરલ સ્મટસે એ વખતે કહ્યું હતું કે એ કલમના સિદ્ધાંત પર બન્ને પક્ષો વચ્ચે મહત્વનો મતભેદ રહ્યો હતો.

જ્યારે હાલના બીલના સિદ્ધાંતપર સંપુર્ણ એકમત છે. આથી એ સીધ્ધાંત ના અમલને માટે એક રીત શોધી કાઢવા ને સંપુર્ણ તપાસ થાય એજ ખરૂં અને યોગ્ય ગણાય.

બીલ દાખલ કરવામાં આવ્યું ત્યાર બાદ અને બીજા વાંચનની બે દિવસ—એ દિવસો શનીવાર અને રવીવાર હતા—પહેલાંજ પ્રધાને પોતાના ભાષણ માં જેનું વખતો વખત સુચન કરેલું એ રીપોર્ટ સભા સમક્ષ રજુ કર્યો હતો. એટલે સભ્યોને તો તે જોવાની આજેજ તક મળી. કામ કરવાની આ રીતનો હું વીરોધ કરૂં છું.

વળી આ રીપોર્ટ એશીયાટીક લેન્ડ ટેન્યુર લોઝ એમેન્ડમેન્ટ કમીટી અને લેન્ડ ટેન્યુર લોઝ કમીટીના સંયુકત રીપોર્ટનું માત્ર તારણજ છે.

આ રીપોર્ટનો ઘણો ભાગ તો પાર્લીમેન્ટના સભ્યો અને સેનેટરોને આપવામાં આવ્યો નથી કેમ કે, જણાવવામાં આવ્યું છે કે, તેની જુબાનીઓ ઘણીજ ખાનગીમાં લેવાઇ હતી. રીપોર્ટનો બાકીનો ઘણો ભાગ છોડી દેવામાં આવ્યો છે તેનું કારણ એ છે કે એ લાંબો છે અને બીજો ભાગ છોડી દેવાયો છે કારણ કે તે મોટે ભાગે ઐતિહાસિક બાબતો ને લગતો છે.

સભ્યોને આ રીપોર્ટનું ચોથું અને પાંચમું પ્રકરણ આપવામાં આવ્યું છે અને બાકીના ભાગને વિષે આ સભા અંધકારમાં રહી છે.

હવે જે તપાસ કરવાની છે તે રહેઠાણના સેગ્રેગેશનના સિદ્ધાંતની નથી કરવાની. તેને વીષે આખો દેશમાં એકમત છે. પરંતુ બીલની યોજનાની તપાસ કરવાની છે. એ તપાસ નીષ્પક્ષપાતી ધોરણે થવી જોઇએ અને નહિ કે રાજકીય લાભ ઉઠાવવાના હેતુથી.

રાજકીય હેતુઓ

મી. સ્ટ્રાઉસે કહ્યું કે આ કાયદો અગત્યનો છે એવું માનવાનું વાજબી પણું બતાવવાને પ્રધાને એક શબ્દ પણ કહેલો નથી અને તેથી એજ નીર્ણયપર આવી શકાય છે કે એ અગત્યતા રાજકીય હેતુઓપરથી જ ઉપસ્થિત થઇ હતી.

બીલના વાંધાઓ

આ બીલનું એક ખરેખર વાંધા ભરેલું સ્વરૂપ એ છે કે તે ધીમે ધીમે લાગુ પાડવામાં આવનાર છે. જેથી અચોકસ મુદત સુધી અસ્થીરતા ઉત્પન્ન થશે અને તેની પ્રોપર્ટીની બજારપર ઘણી માઠી અસર થશે.

બીલ કશો બદલો આપ્યા વિના સ્થાપિત હકો પર હાથ નાખવાનો સિદ્ધાંત દાખલ કરનારૂં છે.

બીલ પ્રધાન અને એકઝેકયુટરના હાથમાં નીરંકુશ સત્તા મુકનારૂં છે. પ્રધાને કહ્યું હતું કે લેન્ડ ટેન્યુર એડવાઇઝારી બોર્ડ મુખ્ય કુંચી રહેશે. પરંતુ બીલનો વહીવટ ચલાવવાનું જે કોઇના હાથમાં મુકાશે તેણે પ્રધાનની હાજીહા ભણવી પડશે. બીલ તેના હાલના સ્વરૂપમાં દેશને ગંભીર ભયરૂપ છે.

પ્રધાન યુનાઇટેડ પાર્ટીનો સુધારો ન સ્વિકારે તો તેણે ઓછામાં ઓછું આવતી બેઠક સુધી તેને મુલતવી રાખવું જોઇએ. પ્રજાને તેને સમજવાની પુરતી તક અપાવી જોઇએ.

મી. મીચલે કહ્યું કે ડીપાર્ટમેન્ટલ કમીટીએ કરેલી તપાસમાં સઘળું વજન એશીયાટીકપર મુકવામાં આવ્યું હતું. બીલને કલર્ડ લોકોને લાગુ પાડવાનું વાજબીપણું સિદ્ધ કરવા નો જરા પણ પ્રયત્ન થયો ન હોતો તેમ છતાં તેઓને સાંભળ્યા વિના તે તેઓને લાગુ પાડવામાં આવ્યું છે.

નાટાલના લોકો બીલનો સિદ્ધાંત સ્વિકારે છે પરંતુ તેનું ઘણુંજ ખરાબ સ્વરૂપ એ છે કે પ્રોપર્ટીના સંબંધમાં બદલો આપવાની તેમાં કશી સગવડ રાખવામાં આવી નથી. બીલથી સામાજીક ઇલાયદાપણું સ્થપાશે પરંતુ આર્થીક સવાલનો જરાય વીચાર કરવામાં આવ્યો નથી.

બદલાનો સવાલ બીન-ગોરાઓને જ નહિ પણ ગોરાઓને પણ લાગુ પડશે અને સરકાર જોશે કે એ બાબતમાં તે પોતેજ તકલીફમાં આવી પડશે.

કમીટીના રીપોર્ટની એક ખરાબ બાજુ એ છે કે તેના શરૂઆતના એક પારિગ્રાફમાં હીંદીઓ સાઉથ આફ્રિકા માં કેવી રીતે આવ્યા તે વીષેનું ઐતિહાસિક નીવેદન તદન ખોટું છે અને તે હું પુરવાર કરી શકું છું.

મી. હેવેંગા: શું ખોટું છે એ કહી શકશો?

મી. મીચલે કહ્યું, જુના દસ્તાવેજો પુરવાર કરી આપે છે કે હીંદીઓને યુનીયનમાં રહેવાની લાલચ તરીકે જમીન આપવામાં આવી હતી અને સાઉથ આફ્રિકામાં મતાધિકારના સંબંધ માં હીંદીઓ સામે ભેદ નહિ પાડવામાં આવે એવી નાટાલની સરકારે હીંદ સરકારને ખાત્રી આપ્યા બાદ જ તેણે

હીંદીઓને અહિ આવવા દીધા હતા.

બીલ સાઉથ આફ્રિકાને આંતર રાષ્ટ્રિય બાબતમાં ઉંડાંપાણીમાં ઘસડી જનારૂં થઇ પડશે. ભૂતકાળની સરકારો એ જો બીન-ગોરાઓને ઘરો અને બીજી સગવડો બરોબર પુરી પાડેલી હોત તો હાલની ઘણી ખરી મુસ્કેલીઓ ઉભી નહિ થઇ હોત.

જે લોકો આજે જે લત્તાઓમાં વસી રહ્યા છે તેમાંથી તેઓને કાઢવા માં આવ્યા બાદ તેઓને જવાને કોઇ પણ અન્ય જગ્યાની બીલમાં સગવડ કરવામાં આવી નથી. તેવા ગોરાઓને માટે પણ કશી સગવડ નથી. કોઇ પણ વર્ણના લોકો પાસેથી એ રીતે જમીન ખુંચવી લેવી એ ખોટું ગણાય. સઘળાને માટે સુરાજ્ય હોવું જોઇએ નહિ તો તે કુરાજ્ય ગણાય.

નેશનલીસ્ટ મત

મી જે. જે. ફોચીએ કહ્યું કે આંતરરાષ્ટ્રિય દુષ્પરિણામોના ભય છતાં પણ સાઉથ આફ્રિકાએ પોતાનો વ્યવહાર પોતાના અનુભવ મુજબ ચલાવવો રહ્યો.

મી. જે. જે. લીબનબર્ગે કહ્યું કે આફ્રિકાનરોને જેઓ પોતાનું રાષ્ટ્રિય જીવન પોતાની રીતે રહેવા ઇચ્છતા હોય તે સઘળાઓ પ્રત્યે દિલસોજી છે માત્ર હીંદીઓ પ્રત્યે દિલસોજી નથી, કેમકે તેઓ પોતાને સાઉથ આફ્રિકાના નાગરીકો ગણતા નથી અને તેઓને પ્રોત્સાહન પરદેશથી મેળવે છે અને પરદેશમાં જઇ તેઓએ સાઉથ આફ્રિકા પર હુમલા પણ કર્યાં છે.

ગાંધીજી અને સામ્યવાદ

'હરિજનબંધુ'માંથી — ગતાંકથી ચાલુ (૧૧)

મને લાગે છે કે ગાંધીવાદ અને સામ્યવાદના મુખ્ય મુખ્ય સીદ્ધાંતો ની ચર્ચા હું કરી ચુકયો છું. મેં એમ દર્શાવવાની કોશિશ કરી છે કે જીવન અને જીવનના સવાલો પ્રત્યે જોવાની ગાંધીજી અને માર્કસની દ્રષ્ટિમાં પાયા નો ભેદ રહ્યો છે, અને એ ભેદ **હીંસા રહિત સામ્યવાદ કે ઇશ્વિર સહિત સામ્યવાદ** જેવાં સાદાં સુત્રો થી બતાવી શકાય એમ નથી. એ કહેવું પણ તદ્દન બરાબર નથી કે "વર્ગવિહીન સમાજવાદી રાજ્યની સ્થાપના કરવાનું" ગાંધીવાદનું ધ્યેય છે. તેમ એમ પણ કહેવું મને ઉચિત લાગતું નથી કે ગાંધીવાદનો આદર્શ "ધર્મોશ્રિત અરાજકતા" એટલે કે વ્યવસ્થિત રાજ્યવ્યવસ્થા દુર થવા છતાં એનાથી અવ્યવસ્થા પેદા ન થાય એવી સ્થિતિ અથવા તો "વિશાલ પાયા પરની રાજકીય, સામાજીક, ઔદ્યોગિક અને સંસ્કૃતીક સંસ્થાઓના વીસર્જન" નો છે.

સીધી ભાષામાં કહીએ તો ગાંધીવાદ એ આદર્શ પ્રત્યે પ્રગતિ કરવાની એક પદ્ધતિ છે. ગાંધીજી જેનો વારંવાર દાખલો આપતા તેનો ઉપયોગ કરીને કહું તો ભુમિતિના બીંદુના જેવો આ આદર્શ છે. તેની અંતઃકરણમાં (સ્પષ્ટ કે અસ્પષ્ટ) કલ્પના જ માત્ર કરી શકાય, પરંતુ પ્રત્યક્ષ જગતમાં અંદાજ માં આવે એટલા નજીકના ભવીષ્યમાં તેને અમલમાં આવેલો જોઇ શકાય નહીં. હિમાલય જેવો પર્વત ચડતાં જેને આપણે છેલ્લી ટોચ લેખતા હોઇ એ, તેની નીકટ પહોંચીએ ત્યારે આપણને અનુભવ થાય છે કે આ તો હજુ વચ્ચેનું એક શિખર છે, અને છેલ્લી ટોચ તો હજુ દુર રહી છે; અને દરેક વખતે નવી પ્રગતિ સાધતાં આવો જ અનુભવ થયા કરે છે તેવી આદર્શની સાધના છે. આ સાધના દીર્ઘકાળની અને જીવનભર ચાલનારી છે. છતાં એની એક વીશીષ્ટતા છે કે દરેક વ્યકિત પોતાના અંગત જીવનમાં એને આચરણમાં ઉતારીને જગતને લાભ આપી શકે છે. સત્ય અને અહીંસા તથા દરજ્જો, તક, સંપત્તિ અને જીવનની સુખસગવડ માટેની સાધનસામગ્રીની સમાનતા; રાજ્યનીય ત્રણ, કેન્દ્રીકરણ તથા યંત્રીકરણનો અભાવ; શાંતિ, સંપ, મેળ; યુદ્ધ, વ્યકિતની સ્વતંત્રતા પર અંકુશ તથા હરીફાઇમાંથી મુકિત; અને સમાજના ધારણપોષણની અનુકુળતા સાચવી વધારેમાં વધારે વ્યકિત સ્વાતંત્ર્ય; આદર્શ જીવનનાં આ બધાં જુદાં જુદાં અંગો છે. પરંતુ તેમાંથી એકે અંગ સંપુર્ણપણે અને અલગપણે વીકસાવી શકાય નહીં. અને કદાચ એમાંથી કોઇ એક કે બે અંગને બીજાથી અલગ કરીને વીકસાવવા કોશિશ કરવા માં આવે તો એનાં વીચિત્ર અને વીપરીત પરિણામો પણ આવે. આ વસ્તુઓ ચાંપ દબાવવાથી ચાલવા માંડે એવા યંત્ર જેવી નથી કે કાયદો ઘડવા માત્રથી બની જાય એવી નથી. જીવનભર શહેરમાં રહેનાર એક કાર્યકર્તાના વખાણ કરતાં ગાંધીજીએ એક વાર કહ્યું કે "તેનું ગામડાનું માનસ છે." એમનો કહેવાનો ભાવાર્થ એવો હતો કે સ્વાશ્રય, સ્થાનીક સાધનો અને સાદાં ઓજારોથી જીવનની જરૂરી સગવડો ગામડામાં જ પેદા કરી શકે એવી સાદી, ગામડાને અનુકુળ વસ્તુઓ અને પદ્ધતિઓ શોધવા પાછળ તેમનું મગજ રહેતું. શ્રી. રવીન્દ્રનાથ ટાગોરનાં પણ ગ્રામહીંદ માટે મીશન અને સંદેશ હતાં. પરંતુ કવીવર ગ્રામજીવનમાં શૌંદર્ય, કળા અને આનંદ નીર્માણ કરવા પર વધુ ભાર મુકતા; ગાંધીજીનો ઉદ્યોગ, સફાઇ, આરોગ્ય અને સદાચાર પર હતો. પરંતુ ગાંધીજી કવીવરના મીશનની પુરી કીંમત આંકતા હતા અને એ માન્ય કરતા હતા; કારણ કે એમનાં ગ્રામજીવનના આગ્રહનો અર્થ એમ નહીં કે ગ્રામજીવન એટલે જીવન માં કઢંગાપણું, અવ્યવસ્થા, અનીયમિતતા, અસ્વચ્છતા વગેરે નભાવી લેવાં; દીનદરીદ્ર હાલતમાં સંતોષ માનવો; અન્યાય અને અનીષ્ટ વેઠી લેવાં; અપમાન, તીરસ્કાર, સ્વમાનભંગ ગળી જવાં. આ બધી ટેવો તેમને માન્ય નહોતી. જીવનમાં સૌંદર્ય, કળા, કલ્પના અને આનંદને સ્થાન ન હોય એવો એમનો આદર્શ નહોતો. બલકે એ બધી વસ્તુઓ જીવનમાં જરૂરી છે, અને સામાન્યપણે લોકોનાં પ્રાર્થના, સંગીત, નૃત્ય, કથા, ચીત્ર, મકાન, ધંધાનાં સાધનો અને ઓજારોની બનાવટ વગેરે દ્વારા એ અભીરૂચીઓ પ્રકટ થવી જોઇએ.

એક બાજુથી ગાંધીજીના જીવન સીદ્ધાંતોને હીંદુઓમાં પરંપરાથી રૂઢ થયેલી વૈરાગ્ય અને સાધુ જીવનની ભાવના તરીકે સમજી લેવાની ભુલ કરવામાં આવે છે; તેમની અહીંસાને જીવજંતુ અને પ્રાણીઓને સારી કે બુરી હાલતમાં પણ રહેવા દઇને તેમના નીવોહ અને પ્રાણુરક્ષણની મર્યાદામાં રહેલી જૈન અને વૈષ્ણવની અહીંસા ધર્મના વૃત્તિ સમજવામાં આવે છે; તેમની નમ્રતાને અપમાન વગેરે ગળી જવાની લાચારી માની લેવામાં આવે છે; એમની આત્મવિલોપનની ભાવનાને અનીષ્ટના અપ્રતીકાર અને એને વશ થવાની વૃત્તિ સમજવામાં આવે છે. બીજી બાજુથી એમના સક્રિય અહીંસા સીદ્ધાંતને અને 'કાયરતા કરતાં હીંસા શ્રેષ્ઠ છે' સુત્રને યુદ્ધ અને હીંસક પ્રતીકાર કરવાની ગાંધીજીએ છુટ આપી છે એના સમર્થનમાં ટાંકવામાં આવે છે.

મારા નમ્ર મત પ્રમાણે આ બધાં જાણ્યે કે અજાણ્યે ગાંધીજીના જીવન સીદ્ધાંતના વીપર્યાસો છે. જીવન વ્યક્તિગત હોય કે સામુહિક, અને સંપીલું અને મેળવાળું હોય કે એથી વીરૂદ્ધ, તે આદર્શ સ્થિતિની ખોજ કરનારી એક સતત અને અખંડ ચાલનારી મથામણ છે. કોઇ જાણતું નથી કે એ આદર્શ સ્થિતિ સીદ્ધ થશે ત્યારે ભૌતિક જગતમાં એનું સ્વરૂપ કેવું હશે; તે સ્થિતીએ પહોંચવા માટે નીશ્ચિત માર્ગ કયો; વચમાં કઇ કઇ પગથીઓ ચડવી પડશે; પ્રયત્ન દરમીયાન ભુલ ત્રુટી, નીયમભંગ કે દોષ થાય તેને અચુકપણે સુધારવા માટે ખરેખર શું કરવું જોઇએ; જે અન્યાય કે નુકસાન થઇ ચુકયાં હોય તેનાં માઠાં પરીણામો કેવી રીતે ધોઇ નાખવાં; વ્યક્તિ કે સમાજની ઉત્ક્રાન્તિનો ભાવી ક્રમ શો હશે; આ બધું કોઇ જાણતું નથી, કોઇ કહી શકે એમ નથી. તેથી કોઇ દાવાથી એમ કહી શકે નહી કે "આ જ માર્ગ સાચો છે, સંપુર્ણ સાચો છે, અને એમાં કશા દોષ કે ભુલ નથી અને એ સીવાયની બીજી બધી વાતો ખોટી જ છે." એ સ્વીકારવું જ જોઇશે કે માણસનાં બુદ્ધિ અને જ્ઞાન મર્યાદીત છે અત્યંત જ્ઞાની પણ સત્યનો એક શોધક જ છે, અને એની શોધ પાછળનો મોટા ભાગ નો પુરૂષાર્થ ઘનઘોર અને અંધારી રાતે, ઘન ઘટાવાળી ઝાડીના અરણ્યમાં કેડી શોધવાનો હોય છે. વચમાં વચ માં વીજળી ઝબકારો કરીને આગળનું એકાદ ડગલું બતાવીને અદ્રસ્ય થઇ જાય છે. તીવ્ર શોધકને બસ આટલી જે મદદ લઇને પોતાનું આગળનું ડગ ભરવાનું હોય છે. ગાંધીજીએ માનવબુદ્ધિની આ મર્યાદા નમ્રતાપુર્વક સ્વીકારી હતી, અને તેથી તેઓ કારડીનલ ન્યુમેન ના ભજનની પ્રસીદ્ધ કડી "મારે એક ડગલુ બસ થાય" એનું વારંવાર પ્રમાણ આપતા. તેમણે જે નવું અને સ્પષ્ટ માર્ગદર્શન કરાવ્યું તે એ કે માણસને પોતાના વીચારો, આચરણ અને શબ્દોના ખરાપણા વીષે ચાહે તેટલી ખાતરી હોય, —પણ તેનામાં એટલું માનવાની નમ્રતા હોવી જોઇએ કે પોતે ભુલ કરવાને પાત્ર છે, અને પોતે ક્યાંક ભુલ કરતો હોય પરંતુ પોતાના માં આવી તેના જોવામાં આવતી ન હોય તો તેને માટે વાજબી છે—અને સત્યના એક શોધક અને ઉપાસક તરીકે તેનું કર્તવ્ય પણ છે—કે તેણે પોતાને માર્ગે દઢ રહીને પુરૂષાર્થપુર્વક ચાલવું. એટલું જ નહીં પણ બીજા ને એનો ઉપદેશ પણ કરવો. પરંતુ પોતાનાથી ભુલ થાય એવો સદા સંભવ રહ્યો છે, તેથી તેના પર એક વીષેશ ફરજ આવી પડે છે કે તેણે જોવું જોઇએ કે પોતાના સીદ્ધાંતનું પાલન કરતાં તે બીજાને હાની પહોંચાડતો નથી કે પોતાની સાથે જેઓ સંમત ન હોય તેઓ પોતાની સાથે ભયથી એકમત થાય એવું બળ વાપરતો નથી. વીરોધી મંતવ્યો હોય તેથી અથડામણ કે ઘર્ષણ થયા વીના રહે નહીં. તેની સામે સુરક્ષીત માર્ગ એ જ કે એમાં સત્ય અને અહીંસામય સાધનોનો ઉપયોગ કરાવો જોઇએ. "ધ્યેય પણ શુદ્ધ અને સાધનો પણ શુદ્ધ" એ સીદ્ધાંત બધાને સમાન અધિકાર અને રક્ષણ આપે છે, અને સાચી લોકશાહી ની સ્થાપના શકય બનાવે છે. બીજા પાસે પોતાના જીવનસિદ્ધાંતોનો સ્વીકાર કરાવવા માટે જેમ તે કદી છેતરપીંડી કે હીંસાના માર્ગો નહીં અપનાવે, તેમ જ તે પોતાના સીદ્ધાંતોનું આચરણ કે ઉપદેશ છોડશે પણ નહીં; કારણ કે તેને પોતાને પોતાના સીદ્ધાંતોના ખરા-

પણાની ખાતરી છે. જેઓ સાધનોની શુદ્ધિનો સ્વીકાર કરતા નથી તેઓ એની સાથે છેતરપીંડી કરે કે હીંસકપણે વર્તે એવો ભય છે. પરંતુ એ જોખમ ખેડવું રહ્યું. સામો પક્ષ પણ જો સંયમના એ જ નીયમોનો સ્વીકાર કરે તો ઝઘડાનો શાંતીભર્યો ઉકેલ લાવવાનો માર્ગ મળી રહે. સામા પક્ષને એ મંજુર ન હોય તો સત્યાગ્રહ ઉપસ્થિત થાય. એમાં શરૂઆતમાં ઝઘડો કાંઇક આગળ વધે, પરંતુ પછીથી સામા પક્ષનું—ખરેખર હૃદય નહીં તો—વલણ તો બદલાય. એથી શાંતિનો માર્ગ શોધવામાં સહાયતા મળે. સામાના હૃદયનું સંપુર્ણ પરીવર્તન કરનારી પ્રક્રિયાનું એ એક આગળનું પગથિયું બને. પરંતુ જો સામાં બળો વધારે જોરાવર હોય તો સત્યાગ્રહીને આત્મ બલીદાન કરવાનો અને શહીદ થવાનો પણ પ્રસંગ આવે. એમ પણ બને કે વીરોધી પક્ષ પણ એક સત્યાગ્રહી જ હોય અને માનતો હોય કે પોતાને સત્યાગ્રહી કહેવડાવનાર સત્યથી એટલો વેગળો છે કે એને થોડોઘણો પણ માન્ય કરવો એટલે અસત્યના સ્વીકાર બરોબર જ છે. આ બે સત્યાગ્રહીઓ વચ્ચેના ઝઘડાની પરીસ્થિતી કહેવાય. આ પ્રસંગોમાં જોકે કરૂણ અંત આવવાનો સંભવ ઓછો છે, પરંતુ કોઇ અંતીમ કીસ્સામાં એમ આવવાનો સંભવ પણ કલ્પી શકાય.

હીંસક ક્રાન્તિ સમાજના મુળભુત ફેરફારો જલદીથી કરતી દેખાય છે. પરંતુ સમાજની ઉત્ક્રાન્તિની પ્રક્રિયામાં સમાજે જેટલી પ્રગતિ સાધી હોય તે સપાટીએ જ છેવટે તે આવીને ઉભો રહે છે. કાયમી પરીવર્તન તો અહીંસાથી જ સાધી શકાય. તેમાં વચલી સ્થિતિ અને પગથીયાં હોય અને તેથી સીદ્ધાંતો સાથેની બાંધછોડ કરી એમ પણ લાગે, પરંતુ એ બંને વચ્ચે ભેદ છે. સત્યાગ્રહી જ્યારે સામાના સીદ્ધાંતોનો સાચા તરીકે સ્વીકાર કરે ત્યારે તે પોતાના સીદ્ધાંતો સાથે બાંધછોડ કરે છે. એકાએક ફેરફાર થતાં સામાના જીવનક્રમમાં મુસ્કેલીઓ ઉભી થાય તે ટાળવા માટે ક્રમીક પ્રગતિ માટે એક પગથીયું તૈયાર કરે ત્યારે એ વચ્ચેનો માર્ગ લીધો કહેવાય.

કીશોરલાલ મશરૂવાળા.

ખબરપત્રો

શ્રી. ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશનનું વાર્ષિક સંમેલન

શ્રી. ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશનનું વાર્ષીક સંમેલન ટુંક મુદત પર જોહાનીસબર્ગ ૭૦ મીન્ટરોડ ઉપર આવેલા એસોસીએશનના મકાનમાં ભરાયું હતું. સ્વાગત પ્રમુખ સુખાભાઇ કાલીદાસ તથા સ્વાગત મંત્રી છના ભાઇ લખાભાઇએ સર્વેનું સ્વાગત કર્યું હતું અને સંમેલનનું પ્રમુખ સ્થાન શ્રી. શ્રી. રણછોડજી દયાળજીએ લીધું હતું. બાળાઓ તરફથી સુંદર સ્વાગત ગીત રજુ થયું હતું. બાદ જ્ઞાતિમાં થએલાં અવસાનો અંગે શોક ઠરાવ થયો હતો. મંત્રી શ્રી. ખુશાલભાઇ વસનજીએ સંમેલનને સફળતા ઇચ્છતા સંદેશાઓ વાંચી સાંભળાવ્યા હતા. ડરબનથી રોડેશીયા જવા માટે પધારેલા શ્રી. છગનલાલ દયાળજી તથા જગજીવન વનમાળીનું સ્વાગત થયું હતું. એ બન્ને ભાઇઓએ એસોસીએશનને એક એક ગીની ભેટ આપી હતી. મનુબેન નાથુભાઇએ "મારી કહાની"ની સુંદર કવિતા સભા સમક્ષ ગાઇ હતી. પ્રમુખશ્રીએ ભાષણ કરતાં જ્ઞાતિ સેવા દ્વારા પરહિત કરવાની હાકલ કરી હતી અને સર્વે સભ્યોને પરસ્પર સહકારથી મંડળનું કાર્ય આગળ વધારવાની વીનંતી કરી હતી. મંત્રીએ વર્ષ દરમીયાન થએલાં કાર્યોનો હેવાલ રજુ કર્યો હતો. એસોસીએશનના ઓડીટર શ્રી. રામભાઈ હરિભાઈએ ઓડીટ કરેલો હિસાબ સભા સમક્ષ રજુ કર્યો હતો જે બન્ને પાસ થયા બાદ જયરામભાઇ મકનજીએ સભાને સનકશનું પીણું પાયું હતું. બાદ નવા કાર્યવહકોની ચુંટણી થઇ હતી. પ્રમુખસ્થાનેથી સર્વેના સુંદર સહકાર બદલ આભાર માની "જનગણ મન" રાષ્ટ્રગીત ગવાયા બાદ સભા વિર્સજન થઇ હતી.

ટ્રાંસવાલ દેગામ પ્રાંતિક પ્રજાપતિ મંડળ

ઉપરોકત મંડળનું વાર્ષીક સંમેલન તા. ૨૦–૫–૫૦ ના રોજ ડાવલ મુકામે વલભભાઇ જીવણજીના મુકામે ડાહ્યાભાઇ મકનજીના પ્રમુખપદે ભરાયું હતું. સ્વાગત પ્રમુખ વસનભાઇ દુલભભાઇ અને મંત્રી નાગરભાઇ મોરારજીએ હાજર થએલા જ્ઞાતીજનોનું સ્વાગત કર્યું હતું. સ્વદેશથી આવેલ ભાણાભાઇ છીબાભાઇ અને ગોવીંદભાઇ વલભભાઇને ફુલહારથી સત્કારવામાં આવ્યા હતા. ટ્રાંસવાલ અને સ્વદેશમાં અને ઇસ્ટ આફ્રિકામાં જ્ઞાતીજનોના અવસાન માટે શોક દર્શાવવામાં આવ્યો હતો. સંમેલનને સફળતા ઇચ્છનારા સંદેશા મંત્રીએ વાંચી સંભળાવ્યા હતા. પ્રમુખનું ભાષણ થયા બાદ મંત્રીનો રીપોર્ટ રજુ થયો અને પસાર થયા બાદ સભ્યોને અપીલ થતાં પા. ૭૮–૪–૩ ની રકમ થઇ હતી. બાદ નવા વર્ષને માટે નીચે પ્રમાણે ચુંટણી થઇ હતી: પ્રમુખ દેવાભાઇ વસનજી, ઉપ-પ્રમુખો: દયાળભાઇ દુલભભાઇ, ગોપાળભાઈ છીબાભાઇ; મંત્રી: રામભાઇ કસનજી, સહાયક મંત્રી: કુંવરજીભાઇ ભીખાભાઇ; ખજાનચી: મકનભાઇ હીરાભાઇ; ઓડીટર: રણછોડભાઇ દલાભાઇ. બાર કમીટી મેમ્બરો ચુંટાયા હતા. મંડળને જુદા જુદા સભ્યો તરફથી મળેલી ભેટો સાભાર સ્વિકારવામાં આવી હતી. રાતના ૯ વાગે પ્રમુખે ઉપસંહારનું ભાષણ કર્યા બાદ વંદેમાતરમનું ગીત ગાઈ સભા વિસર્જન થઇ હતી.

શ્રી સાઉથ આફ્રિકા રોડીશીયા રજપુત મંડળ

શ્રી સાઉથ આફ્રિકા રોડીશીયા રજપુત મંડળની ચોથી દ્વિ વાર્ષીક કોનફરન્સ ડરબન રજપુત મંડળના આમંત્રણથી ડરબનમાં આવેલા સુરત હીંદુ એસોસીએશન હોલમાં ઠાકોરભાઇ લાલા ચોહાણના પ્રમુખપણા નીચે ટુંક મુદત પર મળી હતી. મંડળના સભ્યોએ સારી હાજરી આપી હતી.

પ્રમુખશ્રીએ પોતાના ભાષણમાં ઐકય તથા ભ્રાતૃભાવ કેળવવા તથા યુવક યુવતીઓને સારૂં સંસ્કારી શિક્ષણ આપવા ભલામણ કરી અને જ્ઞાતીને દરેક રીતે પ્રગતીના પંથે લઇ જવા સુચના કરી હતી.

મંત્રી ડાહ્યાભાઈ હરીભાઇ એ છેલા બે વર્ષના કાર્યની રૂપરેખા આપી જણાવ્યું કે છેલ્લાં બે વર્ષમાં એક શિષ્યવૃત્તિ અપાઇ હતી અને તે ભાઇ એનજીનીયરીંગની પરીક્ષામાં પાસ થયા હતા. બીજા યુવક યુવતીઓ મંડળનો લાભ લેશે એવી આશા દર્શાવી હતી.

મંત્રીનો હેવાલ તથા ખજાનચીનો હેવાલ સર્વાનુમતે પસાર થયો હતો. બાદ નીચે મુજબ ચુંટણી થઇ થઇ હતી:

પ્રમુખ: નાથુભાઇ નારણ, ઉપ-પ્રમુખ: મગનભાઇ નરસી, વિઠલભાઇ નારણ, જીવણભાઇ મકન, પ્રેમજીભાઇ ગાંડાભાઇ, પ્રેમાભાઇ રામજી અને નરસઇભાઇ ગોપાળ. મંત્રીઓ: વનમાલીદાસ મગન, મગનભાઇ નરસઈ, અને વંસતલાલ ડાહ્યાભાઇ. ખજાનચી: ઇશ્વરભાઇ ખુશાલ અને ખુશાલભાઇ જીવણ (ભુલવાયો). ઓડીટર: ઠાકોરભાઈ મકન. સુરત હીંદુ એસોસીએશનનો હોલ આપવા બદલ આભાર માન્યો હતો. ઠાકોરભાઇ લાલાએ ડરબન રજપુત મંડળને તેમની વ્યવસ્થા, ઉત્સાહ તથા ધગશ માટે અભિનંદન આપ્યું હતું. જોહાનીસબર્ગથી પધારેલા સભ્યો તથા ઇસ્ટ લંડનથી પધારેલા સભ્યોએ ડરબન રજપુત મંડળને પાંચ, પાંચ ગીની અને વિઠલભાઇ નારણ તરફથી એક ગીની ભેટ આપવામાં આવી હતી.

આભાર

મેરગેનઝનના વલભભાઇ ભગાભાઇ પોતાના ભાઇ નારણભાઇ ભગાભાઇ ટુંક માંદગી ભોગવી તા. ૧૫–૫–૫૦ ના બેથાલ મુકામે સ્વર્ગવાસ થયા તે શોકજનક પ્રસંગે મરહુમને જોહાનીસબર્ગ ક્રીમેટોરીયમમાં અગની દાહ આપવામાં આવ્યો હતો ત્યારે દરેક સ્નેહીઓ તથા અન્ય ભાઇઓએ પધારી તેમજ તાર અને ટેલીફોન દ્વારા જે જે ભાઇઓએ દિલાસો આપ્યો તે બદલ આ પત્ર દ્વારા દરેકનો આભાર માને છે.

ગાંધી પુસ્તક માળા

ગાંધીજી અહીં હતા ત્યારે તેમણે લખેલા અને બીજા કેટલાંક પુસ્તકો જે ફીનીકસ સંસ્થા તરફથી પ્રગટ થએલાં છે તેવા ૨૨ પુસ્તકોના સેટની પોસ્ટેજ સાથે કીંમત ફકત શી. ૪–૬.

"ગોલ્ડ મેડલ" કવોલીટી

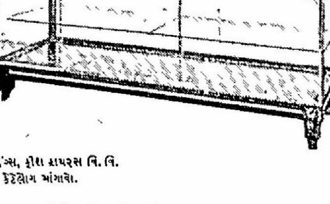

હાઇ-કલાસ
ડીસ્પ્લે કાઉન્ટરો
અને શો કેસીસ
રીફ્રીજરેટર કાઉન્ટરો

વાલ યુનીટસ, ડીસ્પ્લે ફીટીંગ્સ, ફીશ ફ્રાયરસ વિ. વિ.
નવાં સચિત્ર કેટેલોગ મંગાવો.

એસોસીએટેડ શોપફીટર્સ લીમીટેડ

જેની સાથે એકસેલસીયર શોપફીટરસ, લિમિટેડ, સા. આ. શોપફિટરસ, લિમિટેડ. જેઓ હાઇ કલાસ ડિસપ્લે કેસિસ બનાવનારાઓ છે અને રેન્ડ ઇસ્ટરશોમા સુવરણ ચાંદ મેળવ્યા છે, તેઓ જોડાએલા છે.

104 Marshal Street. (Facing Escom House) Johannesburg
Phone 33 4211/2 P. O. Box 6501.

અમારાં નવાં પુસ્તકો

સેતુબંધ ૫ ૦
વિશાખા ૫ ૦
કમંડલુ ૪ [illegible]
ચતુર સુજાણ [illegible]
નીરૂપમા ૭ ૦
આપણો ઘર સંસાર ૪ ૩
રૂપ કોષા (બે ભાગ સાથે) ૧૩ ૬
ઢંડે પહોરે ૭ ૦
પ્રાચિના ૫ ૦
ગીતા હૃદય ૩ ૦
સુવર્ણ યુગ ૨ ૦
કોયડા સંગ્રહ ૨ ૦
જી જી જી ૩ ૩
રંગ લીલા ૨ ૩
રૂપાની ગાય ૨ ૯
સંત દેવીદાસ ૨ ૯
બારી બહાર ૩ ૦
ભકતરાજ હનુમાન ૨ ૦
તુરજહાં ૪ ૩
દવાનો છેલ્લો ઘુંટડો ૫ ૦
બળવાન બનો ૨ ૦
ગીત હારી અને બીજા નાટકો ૨ ૩
આપણી કોંગ્રેસ ૫ ૦
ઉત્તરા ૭ ૦
લખ્યા લેખ ૫ ૦
સ્ત્રીઓનું આરોગ્ય ૩ ૦
મહાસભાના પ્રમુખો ૩ ૩
ગ્રામ વિચારણા ૨ ૦
પુષ્પવાટિકા ૨ ૦
આર્ય સંસ્કૃતિ નીતિસાર ૨ ૦
પતીમંદીર ૩ ૦
પરકમ્મા ૫ ૩
જાદુઇ ચકકી ૭ ૦
ધરતી ૫ ૦
ગીતાંજલી ૫ ૦
મુગો સેવક ૩ ૦
રસ મુર્તીઓ ૩ ૦
ત્રણ હપ્તાં ૫ ૩
નવી દુનીયા ૫ ૩
સાધના ૫ ૦
રવીંદ્રનાથ ટાગોર ૫ ૦
દેવ અને દાનવ ૩ ૦
રાધિકા ૩ ૦
મહાન મુસાફરો ૫ ૦
હાસ્ય વીલાસ ૧૦ ૦
ઘુઘવતાં પુર ૧૨ ૦
પુર્વ અને પશ્ચિમ ૫ ૦
આઝાદ ૫ ૬
બુધ્ધિનો બાદશાહ ૫ ૩
જુઇ અને કેતકી ૫ ૬
ભારતના વીર પુરૂષો ૨ ૬
શરતના ઘોડાં ૩ ૦
જીવન નિરિક્ષણ ૫ ૬
શુભદા ૪ ૬
સુખની શોધમાં ૨ ૦
કાંટાની વાડ ૫ ૦
કેટલાંક પક્ષીઓ ૧ ૬
દેશ દેશની લોક કથાઓ ૮ ૬
ભગવાન બુધ્ધ ૫ [illegible]

દિલ્હી ૫ ૬
ઇસરદાન ૭ ૦
ગાંધીજીની સાધના ૫ ૩
ચિરકુમાર સભા (ટાગોરકૃત) ૧૨ ૦
ઘેરાતાં વાદળ ૭ ૬
ધરતીને માથાળે ૭ ૦
ઘરને મારગે ૯ ૦
ચંદ્રકાંત (ભાગ ૧–૨–૩) ૩ ૧૫ ૦
માનવતાના મુલ ૯ ૦
માણુસાઇના દિવા (ઝવેરચંદ) ૭ ૦
માલધારી ૬ ૬
માડી જાયો ૫ ૬
મસ્ત ફકીરના હાસ્ય પ્રસંગો ૬ ૦
ત્રીવીધ તાપ ૫ ૦
નુતન રશીયામાં ડોકીયું ૨ ૬
પરણ્યા પછી (ભાગ ૧–૨–૩
સેટની ૧૮ ૦
પહેલી પ્રીત ૭ ૬
પૃથ્વીશ ૭ ૯
પ્રભુ ભકત જયદેવ ૯ ૬
પીતાજીનો વન પ્રવેશ ૭ ૦
પરીષેશ ૭ ૦
પુત્ર જન્મ ૧૩ ૦
બે દેશ દીપક ૫ ૩

બાળકો માટે

ભાગવત કથાઓ ૩ ૬
ચરિત્ર રત્નોનો સેટ જેમાં પ્રત્યેક સેટમાં પાંચ પાંચ પુસ્તકો છે. પ્રત્યેક સેટની. ૭ ૦

નવલ ગ્રંથાવલિ

આ પુસ્તકમાં સાક્ષર શ્રી નવલરામ ભાઇના લેખોનો સંગ્રહ ગુજરાત વિદ્યાપીઠે બહાર પાડયો છે. ૫ ૬
બાપુ પ્રસાદી ૫ ૦
બુદ્ધ લીલા ૧ ૬

ભારતનું બંધારણ

૧૯૫૦ થી શરૂ થતું નવું બંધારણ ૫ ૬

બીજા કેટલાક પુસ્તકો

જાતીય વિજ્ઞાન ૬ ૦
જાતીય દામપત્ય જીવન ૯ ૦
જુનુ અને નવુ ૬ ૦
જાદુઇ વાતો ૭ ૦
જીવતર ૭ ૦
જામ તમાચી ૯ ૦
જીવન સ્વપ્ન ૯ ૦
ડેંગાઇનો ભોગ ૮ ૦
દુહાની રમઝટ ૬ ૦
દાલ ચીવડાનો દાવરો ૪ ૬
દરીયા પારના બહારવટીયાઓ ૭ ૬
દીનાનાથ ૧૦ ૬
દાઝેલા હૈયા ૮ ૦
દીન ચર્યા ૭ ૬

પંડીત જવાહરલાલ કૃત

જગતના ઇતીહાસનુ રેખા દર્શન દુનીયાની શરૂવાતથી તે આજ સુધીની દુનીયાની માહતી આપતો ઇતીહાસ બે ભાગમાં સેટની કીમત ૧–૩–૦

જીવન પરોઢ

શ્રી. પ્રભુદાસ ગાંધીએ ફીનીકસ આશ્રમના કેટલોક ઇતીહાસ પોતાના જીવન પરોઢ દરમ્યાન બનેલા આલેખ્યો છે ૧૧ ૦
ગંગોત્રી કાવ્ય સંગ્રહ ૪ ૬
ચિત્રોદવી ૭ ૬

રમણલાલ દેશાઇ કૃત

અપસરા
ભાગ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫
કીમત સેટની ૨–૫–૦
આ પુસ્તકમાં ઘણા દેશ દેશના ઇતીહાસીક ગુણીકા જીવન ઉપર લખાયલા નીબંધોનો સંગ્રહ છે.

નવુ સાહીત્ય

આશાવરી ૭ ૦
ઝંઝાવાત ૧૦ ૦
ભાગ ૧
એક ધર્મ યુદ્ધ ૧ ૦
આર્થીક ભુગોળ ૨ ૩
આપણી કોંગ્રેસ ૨ ૦
કાશ્મીરનો પ્રવાસ ૬ ૦

ખીસા કોસ

ગુજરાતીમાંથી ગુજરાતી જોડણીઓના અર્થ નાની આવૃતી ૩ ૦

જોડણી કોશ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠનો મોટો જોડણી કોશ નવી આવૃતી ૧ ૨ ૦

ગાંધીજી બાપુ

ભાગ ૧ ૨ સેટની ૧ ૦ ૦
માયાવી સંસાર ૭ ૬
માનવીની ભવાઇ ૧૨ ૦
મૃત્યુનું રહસ્ય ૧૦ ૦
મુઝવતા પ્રશ્નો ૭ ૬
યોગ વાસિષ્ટ ૧૦ ૦
રામ-નામ ગાંધીજી ૨ ૦
રાસકુંજ ગરબા ૫ ૦
રૂપમતી ૯ ૦
રબારણ ૧૦ ૦
લગ્ન પ્રપંચ (લગ્ન પ્રથાપર અજવાળુ પાડતા લેખો) ૧૨ ૦

સોવીયટ રશીયા

(રશીયા વીશે જાણવા જોગ માહીતીઓથી ભરેલુ પુસ્તક) ૧૨ ૬
સૌરાષ્ટ્રની રસધાર ૧ ૨ ૩ ૪ ૫
શહીદોનો સંદેશ ૪ ૦
સુના મંદીર ૯ ૬
સુરતી રસથાળ ૧૦ ૦
સેનાપતી ૬
સોમનાથ ૧૨ ૬
સુંદરીનો શણગાર ૧૪ ૦
સૌનો લાડકવાયો ૭ ૦
લાકડાના લાડુ (હાસ્યનોવેલ) ૭ ૬
લોકમાન્ય તીલક ૬ ૦
લગ્ન સાધના ૭ ૩
વરકે પુર (રમુજી નોવેલ) ૧૦ ૦
વડલો ૩ ૦
વિરાંગનાની વાતો ભાગ ૨ ૧૪ ૬
વનછાયા ૭ ૦

વર્ધા શીક્ષણ યોજના

શિક્ષણ કેવી રીતે આપવું તેની સમજ ગાંધીજીના બેઝીક એજ્યુકેશન મુજબ ૨ ૬
સ્વર્ગ અને પૃથ્વી ૬ ૦
શ્રી હર્ષ ૬
સાહસીકોની સૃષ્ટી ૮ ૬
હાસ્ય કૌતુક ૭ ૬

હજરત મહંમદ

ઇસ્લામ ધર્મ ઉપર અજવાળુ પાડતુ ન્હાનુ પુસ્તક ૧ ૦

સુંદર ચી સંગ્રહ

તમારા ઘરને ચિત્રોથી શણગારો હીંદના પ્રખ્યાત ચિત્રકારોના ૭ ચિત્રના સંગ્રહની કીમત ૮ ૦
ચિત્ર કાર રસિકલાલ પરીખ કૃત ચીત્ર સાધના ૫ ૦

અદભુત ભારત

ચિત્ર આલબમ ૭ ૬

એજન્તા કલા મંડપ

ચિત્ર આલબમ ૫ ૬

મહા ભારતના પાત્રો

૧૨ પુસ્તકોનો સેટ ૧ ૫ ૦
પુર્વ અને પશ્ચીમ [illegible]
છેલ્લો પ્રયોગ (વાર્તા સંગ્રહ) ૬ ૬
શાંત પળોમા ૨ ૬
સોક્રેટીસની સફર ૪ ૦
સૌરાષ્ટ્રની પ્રેમ કથા (નોવેલ) ૮ ૬
સોહાગણ ભા. ૧–૨ સેટની ૧૦ ૦
હમણી અફસર થે ૫ ૬
સોહાગ ૬ ૦
મંગળ પ્રભાત (ગાંધીજી) ૧ ૦

'Indian Opinion', P. Bag,
Phoenix, Natal.

બાળકોને વાંચવા લાયક સુંદર પુસ્તકો

પાંચ ચરીત્રોનો સેટ

આમાં પાંચ ઇતીહાસીક મહાન નરોના ચરીત્રો છે.
કીમત ૧૩/–

બાલ રામાયણ ૪ ૦
રેલ ગાડીની સૃષ્ટી ૨ ૬

શિશુગ્રંથાવલી

સેટ પહેલામાં ૬–પુસ્તકો ૧૨ ૬
સેટની કીમત ૧૫ ૦

કીશોર ગ્રંથાવલી

૭ પુસ્તકો નો સુંદર વાર્તાઓનો ૧૪ ૬

ઇસપના પાત્રો ગધેડા

બાળકોને માટે રમુજી પુસ્તક
કીમત ૨ ૦

ગોરા

રવીન્દ્રનાથ ટાગોર કૃત સુંદર નવલકથા, બે ભાગની કીમત ૧–૩–૦

૨૦૦૬નું પંચાગ

ગુજરાતી પ્રેસ ના મોટા નવા વર્ષના પંચાગ
કીમત. ૩/૬

કેટલાક વાંચવા લાયક પુસ્તકો

	શી.	પે.
મળેલા જીવ	૮	૦
મોહીની	૮	૦
મધુકર વિનોબા ભાવેના અનેક વિષયો ઉપર થએલા પ્રવચનોનો સંગ્રહ	૧	૦
માલન ભા. ૧–૨ પ્રત્યેકની	૮	૦
ઇશકની ખુશબુ	૧	૦
કલાની સહચરી	૫	૬
રંગના ચટકા વાર્તા સંગ્રહ	૩	૦
ઋણ મુક્તી	૭	૬
સપ્તીગ્રામ	૬	૦
લોહીના આંસુ અને બીજી વાતો	૮	૦
વીસની વાતો ભા. ૧–૨ સેટની	૧૧	૦
વસુંધરા અને બીજી વાતો	૧	૦
વિલાસ મંદિર	૧	૬
સ્વાધ્યાય ભા. ૧–૨ (સાહિત્ય વિષયના લેખોનો સંગ્રહ) સેટની	૧૧	૦
સાબરમતી લેખોનો સંગ્રહ	૧	૦
સાગર સમ્રાટ	૩	૦
સોરઠી જવાહીર	૭	૦
સોરઠી ગાથા	૧	૦
હીરાકણી વાર્તાઓ	૩	૬
હૃદય વીણા	૧	૦

કાકા સાહેબ કાલેલકર કૃત

લોકમાતા	૧	૬
સ્મરણ યાત્રા	૫	૦
જીવતા તહેવારો	૩	૦
ઓતરાતી દિવાલો	૨	૦

કનૈયાલાલ મુનશી કૃત

અડધે રસ્તે	૮	૬
કોનો વાંક	૮	૦
પૌરાણીક નાટકો	૬	૫
લોમ હર્ષીણી	૦	૦
સ્વપ્ન દ્રષ્ટા	૧૦	૦
નવલીકાઓ	૭	૬

રમણલાલ દેશાઈ કૃત

અંજની	૭	૬
ક્ષીતીજ ભા ૧–૨	૧૧	૦
શંકીત હૃદય અને સંયુક્તા	૮	૦
શોભના	૮	૦
સ્નેહબીંદુ	૭	૦
ગુલાબ અને કંટક રમનલાલ દેસાઈ	૧૧	૦

શરદ બાબુ કૃત નોવેલ

કમળા	૮	૦
ચંદ્રનાથ	૫	૦
ત્રણ વાર્તાઓ	૨	૬
દત્તા	૮	૦
અનુરાધા	૧૦	૦
અપુર્વ ભારતી	૧૫	૦
કાશીનાથ	૫	૬
ચંદ્રનાથ	૪	૦
ચરીત્રહીન	૧૩	૬
છબી	૭	૬
દેવદાસ	૫	૦
દુર્ગા	૮	૬
નવીના	૧૦	૦
ભારતી	૭	૬
શુભદા	૧	૦

રવીન્દ્રનાથ ટાગોર કૃત

ઘરે બહિરે	૬	૦
ચતુરંગ અને બે બેનો	૫	૧

	શી.	પે.
ચાર અધ્યાય અને માલંચ	૫	૩
રાજર્ષિ	૭	૦
લાવણ્ય	૫	૬

સુપ્રસિદ્ધ લેખક મેઘાણીની નોવેલો

અપરાધી	૧૧	૦
ગુજરાતનો જય, ભાગ ૧—૨ પ્રત્યેકની	૭	૦
તુલસી ક્યારો સામાજીક નવલકથા	૭	૩
બાળા હઈયા	૫	૦
નવલીકાઓ ભાગ. ૧	૧	૦
પુરાતન જ્યોત	૫	૬
બીડેલા દ્વાર	૮	૬
વેવીશાળ	૮	૦
સોરઠ તારા વ્હેતા પાણી	૧૦	૦
શાલારાણી	૧	૦

આહાર અને આરોગ્યનું સાહિત્ય

આહાર અને પોષણ	૨	૦

બંકીમ ચટોપાધ્યાય કૃત

કૃષ્ણ કાંતનું વિલ	૬	૬
કપાલ કુંડલા	૭	૬
મનોરમા	૭	૦
રૂપારાણી	૭	૬
પ્રેમાશ્રમ નોવેલ ભા.-૧–૨	૬	૬
પગદંડી (ધુમકેતુ)	૪	૦

સૌરાષ્ટ્રની રસધાર

ભાગ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ના સેટમાં વિવિધ રસથાળ પીરસતી આ સેટની કીમત –	૧૫	૦
દ્રષ્ટાંતકથાઓ નાનાભાઇ ભટ	૨	૬
સંસાર (મેઘાણી)	૧	૧૦
પચાસવર્ષ પછી	૭	૦
ભાગ્ય નિર્માણ (જ્યભીખ્ખુ)	૪	૧
ક્રાન્તી	૯	૦
સુભાષના સેનાનીઓ	૩	૬
સુદામા ચરીત્ર	-	.
ઈન્દીરાને પત્રો (નેહરૂ)	૫	૬
હલમણી	૯	
વેણીના ફુલ	૨	૧

નવા પુસ્તકો

રૂપનાથ: બંગાલની ક્રાંતી કારી નવલકથા. કીમત ૮/–
ભાઇબીજ સુંદર ભાવપુર્ણ નોવેલ. ૧૦/–
રાધારાણી સામાજીક ક્રાંતી દર્શાવતી નવલકથા ૧૦/–
લુઈ પાશ્ચર:– જાણીતા ફ્રાંસ વીજ્ઞાનીકનું જીવન ચરીત્ર. ૫/–
મેડમ ક્યુરી:– સ્ત્રી વીજ્ઞાનીકનું જીવન ચરીત્ર ૬/–
સંસાર ધર્મ. લે. કીશોરલાલ મશરૂવાલા. કી. ૬ ૦
સમુળી ક્રાંતી. કીશોરલાલ. ઘ મશરૂવાલા કી. ૫ ૦
બાપુની ઝાંખી ૩–૦
લેખક કાકા સાહેબ
આ ઓફીસેથી મળશે.

મારી જીવન કથા

જવાહરલાલ નેહરૂ. કીમત ૨૦ ૦

અમારા નવા પુસ્તકો

	શી.	પે.
પરકમ્મા (મેઘાણીકૃત)	૬	૦
શાહનવાઝની સંગાથે	૫	૩
વિદ્રોહી આત્મા (ખલીલજીબ્રાન	૮	૦
માશી બાણેજ	૯	૬
માતાનુ હૃદય (પર્લબક)	૬	૦
આશાનુબીજ ભા. ૧ ૨ સેટની	૧૮	૬
મેઘ બીંન્દુ (કથનિકાઓ)	૭	૦
કાયા કલ્પ (પ્રેમ ચંદજી) ભાગ ૧–૨–૩ સેટની	૧૪	૦

ટોલ્સટોયના પુસ્તકો

ચુપ નહીં રહેવાય (સમાજની બદીઓ સામે પોકાર) નવલકથા	૭	૦
દ્રષ્ટિ પરીવર્તન	૫	૩
બે નવલકથાઓ	૫	૦

સાગર કથાઓ	૮	૬
વર્ધા શિક્ષણ યોજના	૨	૬
મેલેરીયા (તેના કારણો અને ઉપાય)	૧	૦
સાગર સમ્રાટ (લેખક જુલે વર્ન)	૧	૦
પહેલો ફાળ	૬	૦
મેઘ ધનુષ્ય	૬	૦
રાજમાર્ગ (ગાંધી યુગની નોવેલ)	૯	૦
રાજ સન્યાસી (ધુમકેતુ	૧૦	૬
કળા કારીગરીનું શિક્ષણ ભા. ૧–૨ આમાંથી જાતજાતના હુન્નર શીખવાય છે અથવા શીખાય છે. પ્રત્યેકની	૬	૬
ટોલ્સટોય અને શીક્ષણ	૨	૦
કોની બ્હેન (વાર્તા)	૫	૭

રાયચુરા કૃત

દુધની રમઝટ	૫	૦

कीतावें

आत्म कथा गांधीजी	२	६
गांधीजीना वार्तालाप	१	६
जब अंग्रेज नहि आये थे	१	३
लडरवहाती दुनीया	२	०
हमारे गांवकी कहानी	१	६
आगे बढो	१	३
बापुजी (गांधीजी की कुछ बातें	१	६
अंग्रेजी राज्य के सौ साल	१	०
विश्वकी विभूतीयां	१	६
पागल	१	२
मालीक और मजदुर	१	३
दुखी दुनीया	१	०
प्रेममें भगवान	१	६
साधनाके पथपर	३	६
मेरी मुकतीकी कहानी	१	६
शाम्यवाद–बुद्धिवाद	१	०
हिंदी गीता (गीताजी)	१	६
संत वाणी	१	६
गांधीवाद–समाजवाद	२	६
नया रे जमाना (हास्यरसीक)	४	०

દાલ ચોવડાનો દાયરો	૬	૦
રંગમસ્તી	૬	૦

વિવિધ પુસ્તકો

જય ઇન્ડોનેશીયા	૪	૦
હિંદનો કોમી ત્રીકોણ	૬	૦
રશીયાનું ઘડતર	૬	૦
લામિઝરેબલ ભાગ ૧–૨ સેટની	૧૮	૦
બાળકોનો બાંધવ	૧	૬
મહાદેવ દેશાઇની ડાયરી ભાગ. પહેલો	૧૦	૦
ભાગ બીજો.	૧૨	૦
ભાગ ત્રીજો	૧૧	૬
બાપુ-મારીમા (મનુ ગાંધી)	૨	૦

દીલ્હી ડાયરી
ગાંધીજી. કી. ૧૦ ૦

બાળકો માટે

૧૦ થી ૧૨ વર્ષના બાળકો માટે ૧૩ પુસ્તકોનો સેટ.
કીમંત પા. ૧–૦–૦
૮ થી ૧૦ વર્ષના બાળકો માટે ૧૫ પુસ્તકોનો સેટ.
કીમંત પા. ૧–૫–૦
૧૨ થી ૧૮ વર્ષના યુવક યુવતી માટે આઠ-સુંદર પુસ્તકોનો સેટ
કીમત ૧૪/–

લીલી	૫	૬
વીણુ	૫	
બાણુ	૫	૩

રીપબ્લીક નંબર

અમારો તા. ૨૬–૧–૫૦ ના બહાર પડેલો ભારત રીપબ્લીક નંબર; અનેક સંદેશાઓ; ફોટાઓ; લેખો વીગેરે વાંચવા લાયક સામગ્રીથી ભરપુર છે.
કીમત ૨/૩
પોસ્ટેજ સાથે

Indian Opinion.
P. Bag,
Phoenix.

बचोंके लीये

महात्मा बुद्ध	१	०
चन्द्र गुप्त	१	०
कौआ चला हंसकी चाल	१	०
नसीहतकी कहानीया	१	०
शीवाजी		६
अशोक	१	०
देश प्रेमकी कहानीया	१	०
हिंद्रा धर्मकीआख्यायीकायें (धर्मकी कहानीया)	२	३
समाजवाद–पुंजीवाद	२	६
मेरी राजनेतीक समस्यायें	२	६
मेरी कहानी (पं. नेहरुका चरित्र)	१७	६
गांधी विचार दोहन	२	०

Obtainable From:
'Indian Opinion'
P. Bag,
Phoenix, Natal.

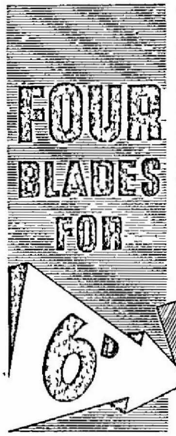

These are the Blades that stay sharp longer

You get more value for your money with Minora Blades. They give fine smooth shaves and last longer because they are made of the finest steel. And they only cost 6d. for four. Look for them in the Bright Red, White and Yellow packet.

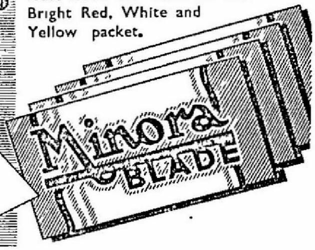

Minora

THE RIGHT BLADE FOR YOUR RAZOR

4519-2

Sunbeam does these 3 things for you...

1. It gives a brighter, more pleasing shine.
2. The shine lasts longer on the floor.
3. It makes your home clean, inviting-looking.

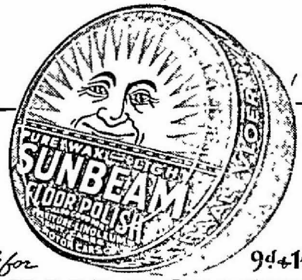

Always ask for 9d. & 1/6

SUNBEAM POLISH

FOR FLOORS AND FURNITURE

Shines... and shines... and shines

13 714-2

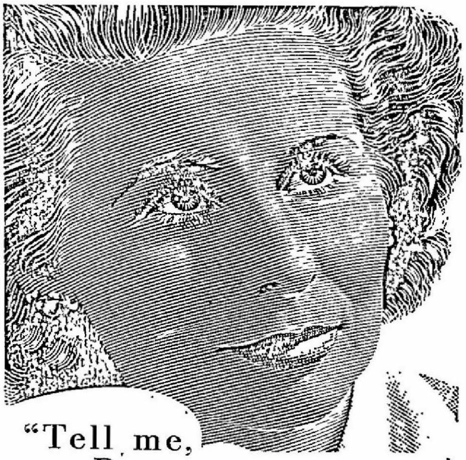

"Tell me, Doctor . . . *is there an antiseptic specially suitable for women's use?*"

The modern antiseptic 'Dettol' is first and foremost a destroyer of germs: in the Hospitals of Southern Africa it is the chosen weapon of defence against septic infection. But so gentle is 'Dettol' on human tissues, so pleasant, and safe and clean, that it might almost have been made specially for a woman's personal use. 'Dettol' is non-poisonous, deodorant, agreeable to smell; a clean clear fluid that stains neither linen nor the skin.

DETTOL

THE MODERN ANTISEPTIC

RECKITT & COLMAN (AFRICA) LTD., P.O. BOX 1097, CAPE TOWN

28 231-9b

NUGGET

THE WHITEST WHITE

A-A 242

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING
—CO. LTD.—

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760,
JOHANNESBURG.

Phones:— Business 33-0711
Residence 33-5961

DIAMONDS

QUERIDO DIAMOND Co.

48 Walter Wise's Building,
4th Floor Joubert Street, JOHANNESBURG
Tel. 22-3400. P.O. Box 3417

"SEE US WITHOUT OBLIGATION"

DIAMOND SPECIALISTS

OUR MOTTO: **'A SQUARE DEAL'**

SPRINGBOK COLLEGE

P.O. BOX 8243,
JOHANNESBURG.

New and up-to-date courses for Standards VI, VII, J.C., Senior Certificate and Matriculation. Languages, Maths, Science, Physiology, Commerce, History, Geography, Etc, Etc.

ALL LECTURES DRAWN UP BY EXPERTS.

Write To-day For Full Particulars.

LOOK BEFORE YOU LEAP, BUT LEAP AHEAD WITH THE SPRINGBOK.

PHONE 33-7944 P.O. BOX 4889.
TEL: ADDRESS: "ARVIND."

HEAD OFFICE:
409, KRUGER ST., LOUIS TRICHARDT.
PHONE 64. PO BOX 106.
TEL. ADD: "KANJEE."

H. K. GOKAL,

WHOLESALE

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

OUR MOTTO: "SERVICE THAT SATISFIES."

43 Market Street, JOHANNESBURG.

ફોન ૩૩-૭૯૪૪. બોકસ ૪૮૮૯.
ટેલીગ્રાફીક એડરેસ: "અરવીન."

હેડ ઓફીસ:
૪૦૯, કરૂગર સ્ટ્રીટ, લ્યુઇરટ્રાખાટ
ફોન: ૬૪. પી. ઓ. બોકસ ૧૦૬
ટેલીગ્રાફીક એડરેસ: "કાનજી"

એચ. કે. ગોકળ,

—:: હોલસેલ વેપારી ::—

—જનરલ મરચન્ટ અને આયાત કરનાર—

૪૩ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

BOOKS FOR SALE

MY LIFE AND MISSION—Swami Vivekananda	8	3
INDIAN STATESMEN (Dewans and Prime Ministers With Portraits)	7	6
INDIAN JUDGES (Biographical and critical sketches with portraits)	7	6
TEMPLES, CHURCHES AND MOSQUES —Yakub Hasan	3	6
EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	11	0
THE KNIGHT ERRANT—Sita Chowdhury	8	6
THE BHAGAVAD GITA—The Lord's Song—(An English Translation)—Annie Besant	1	0
WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	3	0
THE U.K.C.C. AND INDIA—A. N. Agarwala	5	6
OUR INDIA (Children's stories by various writers, illustrated) —Minoo Masani	2	6
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
SHAW—WELLS—KEYNES ON STALIN—WELLS TALK (Verbatim Record)	3	6
GOLDEN NUMBER OF "INDIAN OPINION", 1914 (Souvenir of the Passive Resistance Movement in S.A., 1906-1914)	4	0
THE DHAMMAPADA OR THE WAY OF TRUTH	1	3
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	8	0
SATYAGRAHA IN SOUTH AFRICA—M. K. Gandhi	11	0
SEVEN MONTHS WITH MAHATMA GANDHI Being an inside view of the Non-co-operation Movement (1921-22)—Krisnadas	8	0
ROLLAND AND TAGORE, Letters of two eminent writers	8	6
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	8	0
PUBLIC FINANCE AND OUR POVERTY —J. C. Kumarappa	3	6
TALES OF BENGAL—Santa Chatterjee and Sita Chatterjee	7	0
HISTORY OF THE REIGN OF SHAH ALUM —W. Franklin	7	6
THE LIFE OF RAMAKRISHNA—An exhaustive account of the Master's wonderful life—Romain Rolland	7	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
BAPU—MY MOTHER—Manubehn Gandhi	2	0

INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)		15	0
THE HEART OF HINDUSTAN—Sir S. Radhakrishnan		3	6
MAHATMA GANDHI (The Man and his Mission, an enlarged and up to date edition of Gandhiji's life,) —By various writers		5	0
LIFE OF SRI RAMAKRISHNA		15	0
SHAKESPEARE'S TRAGEDIES (King Lear, Macbeth, Hamlet and Othello—William Miller		3	6
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell		7	6
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	1	5	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.		19	0
GUIDE TO THE PROBLEM OF INDIA —R. Palme Dutt		6	6
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan		2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)		2	
INDIAN SCIENTISTS (Biographical Sketches. An account of their researches, discoveries and inventions		7	6
A SHORT LIFE OF SWAMI VIVEKANANDA		2	6
A SHORT LIFE OF SRI RAMAKRISHNA		2	6
PRACTICE AND PRECEPTS OF JESUS —J. C. Kumarappa		3	6
LIFE AND GOSPEL OF VIVEKANANDA —Romain Rolland		13	6
WOMEN AND SOCIAL INJUSTICE—M. K. Gandhi		10	0
GANDHIJI'S CORRESPONDENCE WITH THE GOVERNMENT (1922-44)—M. K. Gandhi		5	9
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi		15	0
CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi		5	0
STORY OF SATARA—Major B. D. Basu, (I.M.S.)		15	0
GANDHI AND GANDHISM (A remarkable study of Gandhi showing the methods and principles, Volumes I and II—B. Pattabhi Sitaramayya, both		15	0
INDIAN CHRISTIANS (Biographical and critical sketches of poets, publicists of the Church)		7	6
THE STORY OF BARDOLI—Mahadev Desai		6	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR —M. K. Gandhi		17	6
TALES FROM SANSKRIT DRAMATISTS (The famous plays of Bhasa, Sudraka, Kalidasa, Sri Harsha, Bhavabhuti and Visakhadatta)		5	0
INDIAN TALES OF—Fun, Folly and Folk lore		5	0
FAMOUS PARSIS		7	6

Obtainable from:

"INDIAN OPINION"

P/Bag, Phoenix, Natal.

Printed and published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal.